

Motivace výběru jména pro dítě v závislosti na velikosti obce.

Motivation of the Choice of Name for Children According to the Area of a Village

Vedoucí práce: doc. PhDr., Dr. Eva Hájová CSc.
Autorka práce: Markéta Stammová
Bydliště: Českobratrská 445/20, 415 01, Teplice
Studijní obor: Specializace v pedagogice: český a francouzský jazyk se zaměřením
na vzdělávání
Typ studia: Prezenční forma studia
Rok dokončení BP: 2011

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury.

Prohlašuji, že odevzdaná elektronická verze mé bakalářské práce je identická s její tištěnou podobou.

V Teplicích, 10. června 2011

Markéta Stammová

Ráda bych na tomto místě poděkovala za odborné vedení bakalářské práce, mnoho cenných rad a velkou trpělivost doc. PhDr. Evě Hájkové CSc.

Děkuji také Mgr. Heleně Vítkové ze Základní školy Kryry za umožnění dotazníkového výzkumu mezi žáky této školy a učitelům z Hotelové školy v Teplicích.

Velký dík patří mé rodině a blízkým, hlavně mé matce, kteří mi byli velkou oporou.

Obsah

1 Úvod:	5
2 Předpoklady, metodologie a cíl bakalářské práce	6
2.1 Předpoklady	6
2.2 Metoda	7
2.3 Literatura	7
3 Jméno z lingvistického pohledu	8
3.1 Onomastika funkční	9
4 Právní souvislosti zápisu do matriky	9
4.1 Změna jména	12
5 Motivace volby jména v historii a v současnosti	13
5.1 Historické souvislosti vývoje rodných jmen	13
5.2 Současné předpoklady motivace pro volbu jména	15
5.3 Dotazník použitý pro výzkum motivace výběru jmen v závislosti na bydlišti	16
5.4 Popis vzorku respondentů	20
6 Získaná jména dívek pocházející z obcí do 5000 obyvatel	21
6.1 Získaná dívčí antroponyma a jejich srovnání zastoupení	23
6.2 Porovnání výsledků průzkumu s výsledky ČSÚ	24
7 Získaná jména chlapců pocházejících z obcí do 5000 obyvatel	24
7.1 Získaná chlapecká antroponyma a jejich srovnání zastoupení	26
7.2 Porovnání výsledků průzkumu s výsledky ČSÚ	27
8 Motivace výběru jmen dětí pocházejících z obcí do 5000 obyvatel	28
9 Získaná jména dívek pocházejících z obcí do 100 000 obyvatel	29
9.1 Získaná dívčí antroponyma a jejich srovnání zastoupení	31
9.2 Porovnání výsledků průzkumu s výsledky ČSÚ	32
10 Získaná jména chlapců pocházejících z obcí do 100 000 obyvatel	32

10.1 Získaná chlapecká antroponyma a jejich srovnání zastoupení.....	34
10.2 Porovnání výsledků průzkumu s výsledky ČSÚ	35
11 Motivace výběru jmen dětí pocházejících z obcí do 100 000 obyvatel.....	36
12 Získaná jména dívek pocházejících z obcí nad 100 000 obyvatel.....	37
12.1 Získaná dívčí antroponyma a jejich srovnání zastoupení.....	39
12.2 Porovnání výsledků průzkumu s výsledky ČSÚ	40
13 Získaná jména chlapců pocházejících z obcí nad 100 000 obyvatel	40
13.1 Získaná chlapecká antroponyma a jejich srovnání zastoupení.....	42
13.2 Porovnání výsledků průzkumu s výsledky ČSÚ	43
14 Motivace výběru jmen dětí pocházejících z obcí nad 100 000 obyvatel.....	43
15 Závěr.....	45
16 Použitá literatura.....	47
17 Anotace - Resumé.....	48

1 Úvod:

Volba jména potomků provází generace od pradávna, předmětem vlastního průzkumu je motivace, jež rodiče ovlivňovala při rozhodování a vedla ke konečnému výběru jména pro svého pokračovatele. Jedním z hlavních aspektů, který by mohl ovlivňovat výběr jména pro vlastní potomky, je místo bydliště, tedy spíše velikost obce, v níž rodiče žijí během procesu výběru jmen. Tímto se zabývá bakalářská diplomová práce „Motivace výběru jmen pro dítě v závislosti na velikosti obce.“

K domněnce, že velikost obce ovlivní volbu jména pro dítě, mě vedly osobní zkušenosti s dětmi z mateřských škol v Teplicích v Čechách a v Praze a s dětmi ze spádové Základní školy v Kryrech. Obce se výrazně liší počtem obyvatel. Na základě této determinace můžeme pozorovat změny v motivaci výběru jména pro potomky a následně usoudit, zda oblast, ze které respondenti pocházejí, má vliv na výběr jména pro potomka. V souvislosti tohoto průzkumu tedy chápeme oblast jako místo určité velikosti z pohledu počtu obyvatel, kde rodiče bydlí, nebo bydleli v době výběru jména pro svého potomka.

V současné době mají rodiče na výběr z nespočetného množství jmen. Existují ovšem i pravidla, podle kterých lze jména vybírat. Tomu se budeme věnovat v kapitole o zápisu jmen do matriky.

V dalších kapitolách bude práce seznamovat s domněnkami, které vyplývají z názvu práce, dále zvolenou metodou výzkumu a předpoklady pro adekvátní výsledky. Také přiblížíme sekundární literaturu, se kterou bude nezbytné spolupracovat.

Cílem průzkumu je maximální využití získaných informací, jejich analýza, porovnání a následné potvrzení, či vyvrácení dále zmíněných domněnek.

2 Předpoklady, metodologie a cíl bakalářské práce

2.1 Předpoklady

Hlavními předpoklady pro tuto práci byly osobní zkušenosti s dětmi z různých školských zařízení, které byly pojmenovány rozmanitými jmény. Na základě toho jsem stanovila domněnky spojené s tématem, které budou provázet tuto práci. Ta je má za úkol potvrdit, nebo vyvrátit.

Výběr jména pro potomka by mohl být ovlivněn velikostí obce, ve které budoucí rodič žije. Domnívám se, že obec, ve které rodiče žijí, by mohla mít vliv na výběr jména pro potomka, a to na základě různorodosti jmen, se kterou jsem se setkala ve výše zmíněném prostředí. Rodiče pocházející z vesnic nebo z malého města by mohli pojmenovávat své děti na základě jiných faktorů, než rodiče z velkých měst. Důvodem by mohla být snaha výrazně odlišit své dítě od ostatních dětí, a proto se budou snažit vybírat jména méně obvyklá.

Jména vybraná rodiči, kteří žijí na vesnicích, by mohla být jména fiktivních postav televizní obrazovky. Předpokládám, že rodiče z takto malých obcí nemají tak velké kulturní vyžití jako obyvatelé z větších měst, a na základě toho se ve svém volném čase věnují např. knižním příběhům nebo televizním pořadům – seriálům, filmům apod. Z tohoto důvodu by jména volená na vesnicích mohla právě pocházet z fiktivního prostředí.

Rodiče žijící ve větších městech, která bývají spíše anonymní, by mohli vybírat jména pro své potomky na základě generačních a osobních vztahů. V případě zvolených obcí, kde by anonymita mohla vzrůstat úměrně počtu obyvatel právě v těchto oblastech, by mohlo být dokázáno, že rodiče z větších měst chtějí udržovat tradice, které by právě zde mohly být narušovány. Také by tímto skutkem mohli chtít zanechat odkaz po předešlé generaci nebo vyjadřovat dík a úctu ke starším členům rodiny.

Pokud by tomu tak bylo, mohla by být zodpovězena podotázka, zda *rodiče ovlivňuje vlastní význam jména*. Tedy pokud prvotně volí jména na základě generačních a osobních vztahů, nepředpokládám, že by stejnou váhu přikládali vlastnímu významu jména. Do opozice by se mohla spíše stavět zvukomalebnost, tedy jestli se jméno líbí po zvukové stránce, jestli má dost obměn apod. Dle mého názoru je celkem pochopitelné, že si rodiče vymýšlí způsob, jakým budou oslovovat své dítě, a zda se jim jméno bude i dobře vyslovovat. Úzce spojený se zvukomalebností souvisí soulad rodného jména s příjmením a také různorodost rodných jmen.

Mohu se pouze domnívat, že zřetelně cizí jména, ta, která neodpovídají českému deklinačnímu systému, volí rodiče, kteří jsou nositeli cizího příjmení, a jména obvyklá, pokud jsou nositeli spíše běžného příjmení. Předpokládala bych, že rodiče – cizinci, např. vietnamského původu, by nepojmenovali svého potomka klasickým českým jménem a naopak. Ve všech zvolených obcích by mohla být zastoupena menšina rodičů – cizinců, tudíž bychom mohli posoudit, zda dochází k výběru jmen cizích, nebo českých, a zda je výběr ovlivněn oblastí, kde žijí. K porovnání by mohlo dojít na základě obměn jména, které rodiče vypsali do dotazníku, ne na základě spojení jména s příjmením.

2.2 Metoda

Hlavní metodou celkového zkoumání byly vlastní dotazníky vytvořené na webové stránce www.vyplnto.cz a stejné dotazníky vytvořené v písemné podobě, které byly distribuovány mezi respondenty. Respondenty se stali učitelé Hotelové školy Teplice, učitelé Gymnázia Teplice, rodiče dětí v MŠ Chabařovická v Praze 8, pracovnice na Matričním úřadě při Krajském úřadě v Ústí nad Labem, které jsou původem z Teplic, a rodiče dětí ze spádové Základní školy Kryry. Tradiční forma dotazníků užitá pro výzkum vlastních jmen byla obohacena otázkami ze socioonomastické roviny – otázkami týkajícími se motivace výběru jména. Dotazníky byly sesbírané začátkem roku 2011 mezi rodiči velkého věkového rozsahu (narození od r. 1950 do r. 1989).

Na základě anonymity dotazníků můžeme předpokládat pravdivé odpovědi, čímž předcházíme zavádějícím výsledkům. Zvolené možnosti odpovědí v dotazníku dostatečně pokrývají rozsah předpokládaných odpovědí respondentů. Dále se

2.3 Literatura

PhDr. Miloslava Knappová CSc., výrazná osobnost české onomastiky, napomáhá rodičům ke zvolení jména pro svého potomka svými rozsáhlými publikacemi, které se zabývají pojmenováním dětí, významem jmen a motivací výběru. Na základě těchto publikací a na základě dotazníkového zkoumání se práce zabývá specifickým onomastickým tématem v určité socioonomastické rovině.

Publikace *Jak se bude vaše dítě jmenovat?* (2010) je již čtvrtým vydáním této knihy. Vydání je aktualizované v souladu s jazykovým, legislativním i společenským vývojem. Obsahuje jména česká a cizí, věnuje se jejich významu, pravopisu, výskytu a oblibě. Dále také v publikaci můžeme nalézt zařazený výklad nového zákona o matrikách, jménu a

příjmení. Zařazena byla i část o proměnlivosti oblíbenosti jmen v uplynulých sto letech a měsíční kalendárium obsahující jména ze slovníkové části publikace.

Nedílnou součástí odborné části byly publikace *Příruční mluvnice češtiny* a *Encyklopedický slovník češtiny*. První příručka je novou moderní mluvnici současného jazyka, která je k dispozici všem uživatelům jazyka, kteří se chtějí poučit o jazykové správnosti a kultivovaném jazykovém projevu. Druhá příručka *Encyklopedický slovník češtiny* představuje češtinu za pomoci odborných termínů, dosavadní výsledky bohemistiky. Slovník vykládá také strukturu a funkčnost češtiny, stejně tak jako teoretické koncepty.

Další podstatnou literaturou bylo vlastní znění zákona č. 301/2000 Sb. ze dne 2. srpna 2000 o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. Potřebné informace byly získány z Hlavy II *Jméno a příjmení* a následných dílů.

Mezi použité zdroje patří také internetové odkazy Českého statistického úřadu, výsledky a tabulky publikované na webových stránkách.

Následné kapitoly vychází z výše zmíněné odborné literatury.

3 Jméno z lingvistického pohledu

Objektem zkoumání je jméno, na které je třeba pohlédnout i z lingvistického hlediska. V následující kapitole se budeme věnovat základním informacím o onomastice, onomastice funkční.

Onomastika je lingvistická disciplína, která se zabývá vlastními jmény. *Vlastní jména neboli propria nenesou zobecnující význam, avšak lze u nich vysledovat významné rysy. Např. z propria Marie zpravidla vyplývá, že jde o označení osoby ženského pohlaví. Jejich funkcí je pouze rozlišovat a označovat konkrétní jednotliviny jako jedinečné objekty (Jan Hladký, Praha, Labe).¹*

Podle charakteru označovaných objektů se propria dělí především na toponyma (jména zeměpisná: světadílů, států atd.), chrématonyma (jména lidských výrobků, institucí apod.) a antroponyma (jména lidí: křestní a příjmení).²

Výraz křestní jméno není dnes výrazem správně používaným pro jméno rodné. Křestní jméno bylo dávané při církevním křtu, nověji se používá v jazykovědě jméno

¹ GREPL, Miloslav *Příruční mluvnice češtiny*. Praha: NLN, s.r.o, 2003, str. 78

² GREPL, Miloslav *Příruční mluvnice češtiny*. Praha: NLN, s.r.o, 2003, str. 78

rodné³, v zákoně 301/2000 Sb. ze dne 2. srpna 2000 o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen zákon o matrikách) se používá jen výraz *jméno*.⁴ Až spolu s příjmením, které je dědičné po většinou po otci, někdy i po matce, se stává dítě úředně platným občanem našeho státu.

*V českém prostředí je onomastika považována za subdisciplínu jazykovědy s relativně značnou mírou autonomnosti a chápána jako nauka o vzniku a fungování propriálních pojmenovacích soustav, o jejich realizaci v konkrétních podmínkách společenských, sociálních a místních a zároveň jako nauka o konkrétních prvcích těchto soustav.*⁵

3.1 Onomastika funkční

Funkční onomastika je založena na různých předpokladech. *Termín funkce v této souvislosti znamená: „být vlastním jménem“ (Šrámek, 1999). V tomto případě je funkčnost vlastností pojmenování. Každý pojmenovací akt je společensky určen společenskou důležitostí, nutností, potřebností konkrétního objektu pojmenovat. Dochází tím k vyčlenění předmětů nepojmenovaných. Pojmenovací proces je akt závislý na podmínkách a možnostech konkrétního jazyka i na mimojazykové, společenské úrovni.*⁶ Dále se v Encyklopedickém slovníku češtiny dozvídáme, že volba vlastního jména je dána motivy pojmenování a funkcemi, které má plnit. V neposlední řadě také sociálním prostředím, které určuje výběr vlastního jména a motivujícím jeho volbu.⁷

4 Právní souvislosti zápisu do matriky

Jméno, které rodiče vyberou, je potřeba zapsat do matriční knihy. Náš právní systém chrání své občany (rodiče) před nevhodným výběrem jména pro své dítě. Prohlášení, že „si své dítě můžu pojmenovat, jak chci“ rozhodně neplatí úplně. *„Dítě se totiž již svým narozením občanům České republiky stává rovněž občanem České republiky*

³ KNAPPOVÁ, Miloslava *Jak se bude vaše dítě jmenovat?*. Brno: Academica, 2010. 5. vyd., 2010, str. 12

⁴ Zákon 301/2000 Sb. ze dne 2. srpna 2000 o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

⁵ KARLÍK a kol. *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN, s.r.o. 2002, str. 293

⁶ KARLÍK a kol. *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN, s.r.o. 2002, str. 293

⁷ KARLÍK a kol. *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN, s.r.o. 2002, str. 293

*a od rodičů, jako od našich občanů, se žádá, aby při péči o dítě a při jeho výchově respektovali určité zásady života naší společnosti a dodržovali příslušné zákonné směrnice týkající se volby a zápisu jména, které ostatně mají své obdoby ve většině evropských států.*⁸

Tiskopis, který vyplňují nastávající matky v nemocnicích, v porodnicích a v ústavech určených pro porody, odesílá pověřená osoba na příslušný matriční úřad. Zde je nutné do jednoho měsíce (tj. 30 dnů), zapsat rodiči zvolené jméno do matriční knihy.

Existují pravidla spojená s tímto zápisem, které je třeba dodržovat. Tyto pokyny určuje Zákon 301/2000 Sb. ze dne 2. srpna 2000 o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen Zákon o matrikách). Ustanovení §61 praví: *„Fyzická osoba, které byl matričním úřadem vydán matriční doklad, má povinnost užívat při jednání před orgány veřejné moci, Českou národní bankou, Veřejným ochráncem práv, Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, státními fondy a zdravotními pojišťovnami (dále jen ‚úřední styk‘) jméno, popř. jména, která jsou uvedena v matričním dokladu.*⁹ Fyzickou osobou se rozumí jakákoliv živá osoba, tedy jak občan ČR, tak i cizinec. V dalším ustanovení §62 ods. 3 je zároveň stanoven počet jmen, který lze zapsat do matriční knihy, a to dvě. Výjimku tvoří jen děti obou rodičů cizinců, kteří si mohou nechat zapsat jakýkoliv počet jmen, avšak jen jména, která jsou ověřená znalcem a je možné je zapsat do matričních knih kdekoliv na světě.

Podle ustanovení §62 ods. 1 *nelze do matriční knihy zapsat jména zkomolená, zdrobnělá a domácká.*¹⁰ V minulosti bylo v období zákona (§ 40, vyhláška č. 22/1977 Sb., kterou se vydávají bližší předpisy k zákonu o matrikách) také uvedeno, že jméno nesmí být neosobní, tj. jméno věcí, dnů apod., – tím se zabraňovalo překladům cizích jmen do češtiny – příklad: Pomeranč, Písečná bouře, Žlutý květ apod. V zákoně o matrikách 301/2000 Sb. avšak tato poznámka chybí, vyhláška č. 207/2001 Sb., ze dne 1.7. 2001 stanovuje: *„Jako jména se tedy nezapisují jména obecná, tzv. neosobní, jakými jsou například označení dnů (Pátek, Hromnice) a názvy věcí (Video, Lavice), a to ani cizojazyčné výrazy, pokud se jako jména neužívají (v ČR například nebyl jako ženské jméno zapsán požadovaný anglický výraz Invest, tj. ‚investice‘).*¹¹ Dále se dozvídáme, že do matriční knihy nejdou zapsat ani

⁸ KNAPPOVÁ, Miloslava *Jak se bude vaše dítě jmenovat?*. Brno: Academica, 2010. 5.vyd., 2010, str. 40

⁹ Zákon 301/2000 Sb. ze dne 2. srpna 2000 o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

¹⁰ Zákon 301/2000 Sb. ze dne 2. srpna 2000 o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

¹¹ KNAPPOVÁ, Miloslava *Jak se bude vaše dítě jmenovat?*. Brno: Academica, 2010. 5.vyd., 2010, str. 42

jména zeměpisná, pokud se neužívají jako jméno v jiném cizím jazyce. V angličtině například ženské jméno *Chelsea*. (Knappová, 2010). Celkem podstatnou výjimku tvoří jména značící jména rostlin. „*V systému jmen užívaných v Česku se jen ojediněle užívají jména související s rostlinnou říší, jsou jimi jména jako Narcis, Růžena, Jiřina, Olivie, Jasmína, Liliana.*“¹²

Dále je v ustanovení §62 ods. 1 ustanoveno, že osobě mužského pohlaví nelze zapsat jméno ženské a naopak. V dnešní době už nedochází k žádostem ze stran rodičů o zápis ženského jména pro chlapce a naopak. Dříve se tímto skutkem zabraňovalo odvedením na dlouholetou vojnu apod. V současné době dochází k záměnám jen ze stran rodičů, kteří v neznalosti cizích jmen vybrali rodově neshodné jméno. Matrikáři jsou povinni přezkoumat, zda lze jméno zapsat do matriční knihy a zda odpovídá požadavkům. Díky tomu k těmto omylům nedochází.

Matriční úřad také nezapiše jméno, pokud je mu známo, že toto jméno užívá žijící sourozenec, mají-li společné rodiče. Toto uvádí ustanovení §62 ods. 1.

Dále je třeba dbát na správnou pravopisnou podobu jména. „*Pravopis křestních/rodných jmen vychází z pravopisných systémů jednotlivých jazyků a podléhá dobové pravopisné kodifikaci.*“¹³ V každém případě ale může dojít k počeštění, pokud se původní forma jména liší od formy české. Počeštěný tvar vždy vychází z pravopisu jazyka, z něhož bylo jméno přejato – *Carmen – Karmen, Kristina – Kristýna, Theodor – Teodor*. Další jména přejatá do češtiny z jiných jazyků daly vzniknout novým jménům jen na základě přepisu výslovnosti, jsou to zvláště jména francouzského původu jako *Jeannette – Žaneta, Ivette – Iveta*. Vzniknou-li pochybnosti, je občan povinen předložit doklad vydaný znalcem. Matrikáři využívají publikace Miloslavy Knappové, pokud tedy vzniknou určité pochybnosti o podobě jména, nebo již o jeho existenci, utvrzují se primárně zde. Pokud Dr. Knappová ve své publikaci uvádí i podoby jmen v cizích jazycích, mohou pracovníci matričního úřadu toto jméno zapsat. Avšak sama autorka o své publikaci říká, že jsou zde uvedeny pouze nejčastější varianty cizích jmen, ale ne všechny existující. Do matriční knihy mohou být tedy zapsána jakákoliv známá nebo používaná jména v cizí zemi, pokud jsou uvedena v publikacích Miloslavy Knappové nebo pokud jsou ověřena znalcem.

¹² KNAPPOVÁ, Miloslava *Jak se bude vaše dítě jmenovat?*. Brno: Academica, 2010. 5.vyd., 2010, str. 42

¹³ KNAPPOVÁ, Miloslava *Jak se bude vaše dítě jmenovat?*. Brno: Academica, 2010. 5.vyd., 2010, str. 49

Děti národnostně smíšených rodičů, kde jeden z nich je občanem České republiky, přebírají obě dvě státní občanství, přednost má občanství České republiky – podle zákona 1997/63 Sb. Pro výběr jména je tedy nutné postupovat stejným způsobem.

Rodiče ne vždy domýšlejí výběr jména dostatečně. Jak už bylo zmíněno výše, rodiče vybírají i jména cizí, avšak požadují zápis v českém překladu. Rodiče se následně dohadují na matričních úřadech, o tom, proč dcera nemůže být Rajská zahrada, Žlutý květ, Písečná bouře, nebo proč syn nemůže být Tajuplný měsíc apod. Z právního hlediska ovšem není možné zápis povolit.

Zákon o matrikách zahrnuje i pravidla o změně jména.

4.1 Změna jména

Stejně tak, jako si nevybíráme rodiče, nevybíráme si ani jméno. Může se stát, že člověk není se svým jménem spokojen, způsobuje mu různé těžkosti a nepříjemnosti, a proto by si ho chtěl změnit. I na tyto případy zákon o matrikách pamatuje.

Z ustanovení §72 ods. 1 zákona o matrikách vyplývá, že jméno, popřípadě jména si lze nechat změnit jen po podání písemné žádosti. Tato změna se povoluje zejména, když jde o jméno hanlivé, nebo směšné, popřípadě vulgární.

Změna se nepovolí, pokud je v rozporu se zvýše zmíněnými pravidly ustanovení §62 zákona o matrikách, a také, pokud je v rozporu s potřebami a zájmy nezletilého. Znamená to tedy, že pro změnu jména platí stejná pravidla jako pro zápis jména novorozenci.

„Na povolení změny jména ovšem není právní nárok.“¹⁴ Důvodem pro změnu jména můžou být pravopisné, nebo výslovnostní problémy nositele, jenž způsobují jistá faux pas ve společnosti, výstřednost a mladá nerozvážnost rodičů apod. V každém případě se dohlíží na zájmy a potřeby jedince. Dr. Miloslava Knappová ve své publikaci uvádí jasný příklad. „Jestliže ovšem rodiče dají dítěti zapsat do matriky jméno Ludvík, a pak mu říkají Luděk, nemělo by to být závažným důvodem ke změně jména Ludvík na Luděk. Rodiče totiž v tomto případě porušili naše zákonné směrnice, podle nichž má občan nejen právo, ale i povinnost užívat jméno, kterým je zapsán v matrice.“¹⁵

V dnešní době dochází čím dál častěji ke změně jména v případě se změnou pohlaví. Matriční úřad povoluje v době léčby užívání neutrálního jména a příjmení na

¹⁴ KNAPPOVÁ, Miloslava *Jak se bude vaše dítě jmenovat?*. Brno: Academica, 2010. 5.vyd., 2010, str. 54

¹⁵ KNAPPOVÁ, Miloslava *Jak se bude vaše dítě jmenovat?*. Brno: Academica, 2010. 5.vyd., 2010, str. 54

základě žádosti a potvrzení zdravotnického zařízení, u něhož léčba pro změnu pohlaví probíhá. Mezi známá jména patří např. Nikola. V případě léčby se změna jména nehradí, je zproštěna všech správních poplatků. V ostatních případech je změna zpoplatněna. Stává se, že po změně pohlaví si nositelé nechávají jméno neutrální, předcházejí tím změnám občanských průkazů apod.

V češtině existují také jména obourodá, kam pronikají jména spíše z cizích jazyků. V češtině nejznámější Nikola, René, Saša, podobně jako v angličtině například Whitney, Kelsey, Lauren atd. V České republice není zápis obourodých jmen vyloučen, avšak kvůli identifikaci pohlaví a z jazykového hlediska se doporučuje zvolit ještě jméno mužské, nebo ženské. Jména obourodá se ale vybírají spíše transsexuálové při změně pohlaví.

5 Motivace volby jména v historii a v současnosti

5.1 Historické souvislosti vývoje rodných jmen

V publikaci *Jak se bude naše dítě jmenovat?* se dr. Knappová věnuje rozlišení několika období vývoje našich rodných jmen. Tato období rozdělila do pěti podskupia časově od 13. do 21. století.

5.1.1 Období do 13. století

Ve 13. století byla jména vybíraná na základě náboženských motivací, prostřednictvím jména dostávali potomci do vínku vlastnosti, které je měly provázet po celý život, jméno tedy nebylo pouhé označení, nesloužilo k rozlišení. *Dostal-li vnuk jméno po dědovi, jeho vlastnosti v něm měly ožít.*¹⁶Lidé v této době věřili ve význam jména, proto nově narození dostávali taková, která označovala statut člověka.

Mezinárodní vliv na motivaci výběru jmen nebyl tak patrný, jako je tomu dnes. Politické sňatky v době přemyslovské přinášely jména cizí, zejména německá na našem území, byla to jména jako *Konrád, Oldřich, Bedřich*. Ve většině případů byla ale používána jména slovanská.

Vliv křesťanství přináší na území křesťanská jména již ke konci 13. století. Začínají se objevovat jména jako *Bohuslav, Křižan, Bohumil*.

5.1.2 Období od 13. do 18. století

¹⁶ KNAPPOVÁ, Miloslava *Jak se bude vaše dítě jmenovat?*. Brno: Academica, 2010. 5.vyd., 2010, str. 18

Křesťanská jména se po druhé objevují ve 14. století, dochází k rozšiřování na našem území. V této době docházelo k odpouštění od slovanských rodných jmen a začala je nahrazovat jména svatých. I nadále jsou jména rozdělena podle společenských vrstev – pro šlechtu *Albert, Heřman, Eliška, Dorota*; pro měšťanstvo *Aleš, Diviš, Jitka, Marta*. I prostý lid volil jména světců, a tím chtěl zajistit jejich ochranu. Vybírala se jména jako *Václav, Barbora a Hubert*.

Během 16. století si získávají oblibu stará jména jako *Vojtěch a Jiří*. Na naše území pronikají nově i starozákonní, ale také jména řeckého a latinského původu. V této době se také začíná rozšiřovat používání dvou jmen. Lidé věřili, že dvěma jmény mohou uctít více příbuzných nebo s více jmény získat více patronů, kteří mohou chránit nositele jména.

Třetí plna křestních jmen rozšířila repertoár o jména *Marie, Josef, Terezie, Karel* a další. Módní vlna, po vzoru Habsburků, přinesla jména jako *Karolína, Viktorie* a přechýlená jména jako *Josefa, Františka* atd.

5.1.3 Období od 19. století do konce roku 1945

Již koncem 18. století, kdy se u nás začíná projevat tendence národního obrození, se pod tlakem vlasteneckého citění začínají objevovat jména složená, přejatá ze staré doby, nebo nově vytvořená. Národní jména, která se v této době používala, jsou zakončená na -slav, -mil, -mír. Své vlastenectví projevovali hlavně vzdělanci připojením národního jména za své křestní.

Jelikož nositelé národních křestních jmen se nechtěli dostat do křížku s církví, představovali jména jako obdobu cizích jmen světců.

5.1.4 Období od roku 1945 do roku 1990

Důsledkem historický a politických změn u nás dochází ke změně výběru užívaných jmen. Vyprchávají sociální rozdíly mezi městem a venkovem, vliv církev ustupuje. Lidé posilují rodinné tradice a na základě toho také pojmenovávají své potomky. Vlivem také byla dobová společenská obliba, vkus a móda, veškeré společenské, kulturní a sportovní dění.

Do našeho repertoáru pronikala jména cizí ze slovanských oblastí. Také se začala objevovat jména orientální. Repertoár se rozšiřuje a stává se proměnlivým.

5.1.5 Období od roku 1990 do dneška

Události po roce 1989 ovlivnily společnost a tedy i výběr jména a repertoár jmen pro novorozené děti. Hlavním vlivem byly možnosti volně cestovat, získávání nových zkušeností a poznatků z celého světa, poznání nové kultury a cizojazyčného prostředí, které silně ovlivňovalo budoucí matky ve výběru jmen pro své potomky. Jména se stávají mezinárodními, dochází k obohacování a rozšiřování jmenného rejstříku.

Setkat se můžeme se jmény keltskými, židovskými, severoamerickými. Volbu jména také motivují nově uváděné západní filmy a televizní seriály. Postupně také dochází k pronikání jmen jihoslovanského původu.

Pronikání etnické kultury vietnamského původu přivádí do repertoáru rodných jmen jména vietnamská, další etnické skupiny přináší jména arménská, mongolská, japonská, čínská a indická. Tato jména zůstávají však omezená jen na určité skupiny. Volí je totiž z důvodů náboženských, etnických, rodinných či kulturních.

5.2 Současné předpoklady motivace pro volbu jména

Vybrat pro své dítě jméno, které bude nosit celý život, které ho bude reprezentovat, kterým se bude představovat, je pro každého rodiče zodpovědná záležitost. Rodiče mohou vybírat z celosvětového repertoáru jmen. Přesný počet jmen neznáme, ale víme, že vysoce převyšuje repertoár jmen užívaných. V publikaci *Jak se bude naše dítě jmenovat?* (2010) můžeme najít přes 13 000 základních podob jmen českých a zahraničních, která splňují podmínky zápisu do matriční knihy. Z tohoto hlediska není možné uvažovat byt' jen nad polovinou z nich.

Rodiče jsou při volbě jména potomků ovlivněni různými aspekty. Mezi nejvýznamnější patří věk obou rodičů, jejich dosažené vzdělání, místo bydliště, ze kterého pocházejí, rok narození dítěte a oblíbenost rodných jmen v této době a rodinné tradice. Avšak v neposlední řadě může také rodiče ovlivňovat něco jiného, například náboženství, jež rodina vyznává, prostředí, v jakém rodina žije nebo také „pouhý“ soulad rodného jména s příjmením, zvukomalebnost, množství obměn rodného jména. Dále rodiče ovlivňuje v hojně míře i jejich kulturní život. Často pojmenovávají svého potomka podle známých osobností, nebo podle rodných jmen jejich dětí, nebo také pojmenovávají své dítě po oblíbeném hrdinovi z pohádek, ze svých oblíbených filmů, po fiktivní postavě ze seriálového prostředí apod.

„Je zjištěno, že v jednotlivých dřívějších obdobích se u nás volilo pro nově narozené děti na 100 až 700 různých jmen. V současné době jejich počet stoupá, takže

mezi občany ČR se vyskytuje několik tisíc jmen. Z množství dobově volených jmen tvoří zhruba polovinu jména oblíbená, běžná, vžitá, užívaná, druhou polovinu pak jména méně obvyklá, vyskytující se jen ojediněle a vzácně, a to včetně módních výstřelků a jmen archaických.¹⁷ To znamená, že kromě rodinných zvyklostí a generačního dědění jmen musí volbu jména ovlivňovat i další faktory pocházející z vnějších vlivů, jako televizní pořady, seriály apod.

Výběr jmen a jeho motivace byla předmětem zkoumání a i otázky do dotazníků byly voleny právě proto.

5.3 Dotazník použitý pro výzkum motivace výběru jmen v závislosti na bydlišti

Dobrý den,

vzpomeňte si ještě na dobu, kdy jste přemýšleli o jménu pro Vašeho potomka... Snad jste měli jasno hned, možná jste vedli dlouhé diskuse. Moje práce se zabývá tím, co ovlivnilo volbu jména Vašeho dítěte, a zda se pohnutky k pojmenování dětí mění v závislosti na místě bydliště. Pomůžete mi zjistit, co především motivuje rodiče k výběru jména dítěte. Dotazník je anonymní, proto se prosím nikam nepodepisujte. Postup při vyplňování je jednoduchý. Označte vybranou možnost, nebo doplňte odpověď na vymezené místo.

Děkuji za vyplnění dotazníku a za Váš čas.

Markéta Stammová, studentka 3.roč. Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy

1. Dotazník vyplňuje

- žena
- muž

2. Žiji v obci do (počet obyvatel) popř. v době volby jména jsem žil/a v obci

- do 1000 obyvatel
- do 5000 obyvatel
- do 100 000 obyvatel
- nad 100 000 obyvatel

¹⁷ KNAPPOVÁ, Miloslava *Jak se bude vaše dítě jmenovat?*. Brno: Academica, 2010. 5.vyd., 2010, str. 26

(nepovinná otázka)

3. Otec dítěte - Uveďte prosím rok narození, obec

(povinná otázka)

4. Matka dítěte - Uveďte prosím rok narození, obec

(povinná otázka)

5. Rok narození dítěte

(povinná otázka)

6. Jméno dítěte

(nepovinná otázka)

7. Motivace pojmenování podle rodinné tradice (Pokud si nevyberete žádnou z nabízených odpovědí, otázku přeskočte.)

- Jméno po otci/matce
- Jméno po prarodiči
- jiný rodinný příslušník

(nepovinná otázka)

8. Motivace pojmenování dle různých vlivů (Pokud si nevyberete žádnou z nabízených odpovědí, otázku přeskočte.)

- náboženská motivace
- zvuková stránka jména
- významová stránka jména
- soulad křestního jména s příjmením
- jméno přítele, známého
- jiné

(nepovinná otázka)

9. Motivace pojmenování podle vlastního jména slavné osobnosti (Pokud si nevyberete žádnou z nabízených odpovědí, otázku přeskočte.)

- podle herce/herečky
- podle zpěváka/zpěvačky
- podle sportovce/sportovkyně
- podle politika/ političky
- podle historické osobnosti
- jiné

(nepovinná otázka)

10. Motivace pojmenování podle fiktivní postavy (Pokud si nevyberete žádnou z nabízených odpovědí, otázku přeskočte.)

- jméno literární postavy
- jméno divadelní postavy
- jméno filmové postavy
- jméno seriálové postavy
- jiné

Jak už bylo řečeno, otázky do dotazníků nikdy nejsou voleny náhodně. Záleží i na sestavení pořadí otázek, jejich složitost, možnosti odpovědí apod. Respondentům se nechce odpovídat na otázky dlouhým vypisováním, proto je nejvhodnější způsobem vypsát všechny možné varianty odpovědí. Ne vždy je to ale možné, proto se volí možnost odpovědí „jiné“.

Důležitým prvkem je také představení dokumentu. Pokud bude respondent vědět, proč dotazník vyplňuje, k jakým bude sloužit účelům apod., vzbudí v něm důvěru, a tím spíš bude odpovídat na otázky na základě pravdy. Dotazník se stává pro respondenty osobní záležitostí. Pokud opravdu chceme docílit pravdivých odpovědí, nesmíme požadovat osobní informace – jako celé jméno. V každém případě platí zákon na ochranu osobních údajů, ale respondenti se cítí bezpečněji, pokud jména neuvádí.

První otázka v dotazníku je determinální. Zohledňuje pohlaví respondentů. Z výsledků vyplývá, že spíše ženy jsou ochotnější vyplňovat ankety týkajících se vlastních dětí. Vybírají z větších možností volených odpovědí, snaží se odpovědět na otázku více dopodrobna. Muži, na rozdíl od žen, vybírají z předem zvolených odpovědí spíše odpovědi kratší, jednodušší. Ve výše zmíněném dotazníku volí spíše racionální možnosti, žádný z mužů neoznačil jako možnou odpověď *zvuková stránka jména* nebo *významová stránka jména*, ale téměř všichni označili odpověď *soulad jména s příjmením*.

V další, druhé otázce, měli respondenti uvést, v jak velké obci žili v době volby jména pro své potomky, nebo v jaké obci stále žijí. Pro potřeby tohoto zkoumání je tato otázka jedna z nejdůležitějších. Je dokázané, že při volbě jména jsou rodiče ovlivněni také svým původem, životní úrovní. Velkých rozdílů si však můžeme všimnout jen selekcí a velkou odlišností nabízených odpovědí. První dvě z volených odpovědí *do 1000* a *do 5000 obyvatel* byly vybrány úmyslně. Výzkum probíhal na spádové Základní škole v Kryrech. Mezi respondenty patřili rodiče žijící právě v Kryrech, které čítají právě kolem 5000 obyvatel. Jsou již tedy menším městem. Ostatní rodiče z této oblasti pocházejí z přilehlých vesniček do max. 1000 obyvatel. Odpověď *do 100 000* náležela obyvatelům Teplic, odpověď *nad 100 000* obyvatel respondentů v Praze. Dotazníky byly rozdány úmyslně v těchto oblastech, aby došlo k viditelnému rozdílu u odpovědí.

Důležité informace poskytují také otázky č. 3 a č. 4. Zde se dozvídáme jména rodičů, jejich věkovou kategorii a původní místo narození. I tyto informace mohou ovlivňovat motivaci volby jména potomků. Dvě nejmladší maminky – respondentky pojmenovaly své holčičky jmény *Anna* a *Eliška*, tedy jmény, které se umístily na druhém a třetím místě v žebříčku nejoblíbenějších jmen v lednu 2010¹⁸ – v roce, kdy se obě holčičky narodily. V otázce č.6 měli dotazovaní za úkol sdělit jméno svého potomka. Tato otázka byla spojena s několika komplikacemi. Rodiče mající více dětí uváděla jména většinou obou potomků a následně pak vyplňovali motivační otázky pro výběr jmen svých dětí, a tím nevědomky znehodnocovali dotazník a i svůj čas.

Následující čtyři otázky se zabývají vlastní motivací.

Sedmá otázka se táže na rodinné tradice. I v dnešní době je hlavním faktorem při volbě jména potomků právě rodinná tradice. Rodiče své děti pojmenovávají po sobě samých, nebo po svých rodičích, nadále pak po dalších rodinných příslušnících jako jsou tety, strýcové atd.

V osmé otázce vybírali respondenti z různých dalších možných vlivů při rozhodování o volbě jména. V dnešní době jsou stále populární různá náboženství. Východní náboženství pronikla i do českých poměrů, následně také náboženství africká apod. Židovská jména již nejsou volena jen rodiči židovského původu, stejně tak jména apoštolů a další církevních postav nejsou volena rodiči křesťanského vyznání. Ale i přesto je náboženská motivace jedním z faktorů při volbě jména. Dále při výběru se rodiče zamýšlí také nad zvukovou stránkou jména, tedy nad jeho zvukomalebností. Patří sem i

¹⁸http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/nejcastejsi_jmena_deti_v_lednu_2010

různé obdoby jména např. Anna, Anička, Andulka. Tato vlastnost jména je pro rodiče velmi důležitá, avšak někdy netuší, co mohou výběrem zvukomalebného jména způsobit. Stejně tak jako každé obecné jméno má význam a pojmenovává určitou skutečnost, tak i jména osobní mohou nést význam. Ve svých publikacích se významům jmen osobních věnuje například dr. Knappová nebo František Kopečný. Velmi často dochází k pojmenování na základě významové stránky hlavně u rodičů původem z východních zemí. Ti pojmenovávají své děti původními jmény, které jsou již ověřené, avšak v původním jazyce leckdy znamenají označení pro různé objekty, počasí atd. Za zvukovou stránkou nezaostává ani zvučný soulad křestního jména s příjmením. V dnešní době rodiče velmi dbají, aby jména nebyla příliš dlouhá, aby se snadno vyslovovala, a pokud mají již neobvyklé příjmení, volí rodiče jména prostá. Stejně tak, pokud jsou rodiče ve smíšeném manželství, volí jména ze stejného jazykového prostředí, z něhož vychází i příjmení. Samozřejmě, že volbu jména pro potomky může ovlivnit i vzpomínka na různé přátele a známé. Matka chce na příklad pojmenovat svou dceru po spolužačce, která s ní seděla v lavici, tatínkové po spoluhráči z dětského fotbalového týmu.

Další, devátá otázka nabízí možnosti pojmenování podle vlastního jména slavné osobnosti. Tyto postavy kulturního dění velmi ovlivňují názory dnešní společnosti, proto se občas stává, že rodiče své dítě pojmenují Helena – po Heleně Vondráčkové, Antonio – po herci Antoniu Banderasovi apod.

Ještě častěji rodiče pojmenovávají po fiktivních postavách (10. otázka). Jak uvádí dr. Knappová, *rodiče volili jména pro své děti na základně oblíbenosti písní Zuzana, Tereza*. Mezi dalšími fiktivními postavami můžeme hledat například jména postav oblíbených televizních seriálů, filmů, ale také divadelních her, literatury apod.

Jak už bylo řečeno, respondenti měli na výběr dostatečné množství odpovědí. Pokud ovšem svou odpověď nenalezli, měli na výběr také možnost *jiné*. Avšak volili ji jen zřídka.

5.4 Popis vzorku respondentů

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 452 respondentů. Byli jimi především rodiče dětí z mateřské školy Chabařovická v Praze 8 – 88 respondentů, rodiče dětí ze spádové základní školy v Kryrech – 242 respondentů, rodiče pracující na Hotelové škole a

na Gymnáziu v Teplicích a odborné pracovnice Matričního úřadu při Krajském úřadě v Ústí nad Labem pocházející z Teplicka v celkovém počtu 122 respondentů.

Na otázky odpovídaly v 90 % ženy.

K místu bydliště do 1000 obyvatel se přihlásilo 242 respondentů, dále pak k místu bydliště do 100 000 obyvatel 122 respondentů a naposledy k místu bydliště na 100 000 obyvatel se přihlásilo 88 respondentů.

Bližší informace o respondentech nemáme, jelikož nebyly pro šetření potřebné.

6 Získaná jména dívek pocházející z obcí do 5000 obyvatel.

Dotazníkového výzkumu se zúčastnila celá spádová Základní škola v Kryrech. Nositelkami 42 různých jmen je 116 různých dívek od 6 do 15 let.

Ženská antroponyma jsou abecedně seřazena do tabulky, kde je taky uvedena četnost jejich výskytu. Po tabulce následují grafy, které vizuálně znázorňují získané informace.

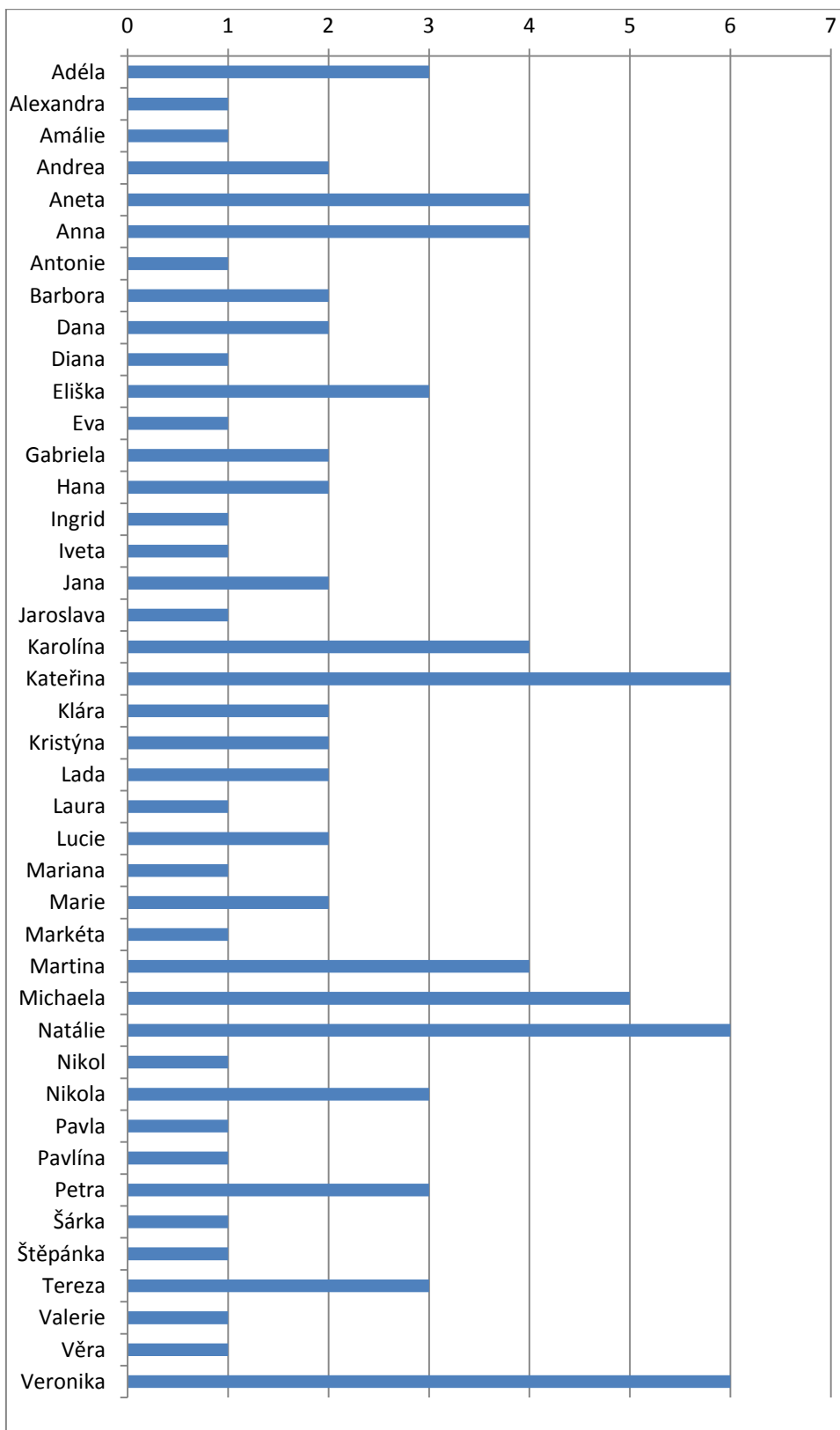
Tabulka 1

Dívky	Jméno	Počet
1	Adéla	3
2	Alexandra	1
3	Amálie	1
4	Andrea	2
5	Aneta	4
6	Anna	4
7	Antonie	1
8	Barbora	2
9	Dana	2
10	Diana	1
11	Eliška	3
12	Eva	1
13	Gabriela	2
14	Hana	2
15	Ingrid	1
16	Iveta	1
17	Jana	2
18	Jaroslava	1
19	Karolína	4

20	Kateřina	6
21	Klára	2
22	Kristýna	2
23	Lada	2
24	Laura	1
25	Lucie	2
26	Mariana	1
27	Marie	2
28	Markéta	1
29	Martina	4
30	Michaela	5
31	Natálie	6
32	Nikol	1
33	Nikola	3
34	Pavla	1
35	Pavlına	1
36	Petra	3
37	řárka	1
38	řtěpánka	1
39	Tereza	3
40	Valerie	1
41	Věra	1
42	Veronika	6

6.1 Získaná dívčí antroponyma a jejich srovnání zastoupení

Tabulka 2

6.2 Porovnání výsledků průzkumu s výsledky ČSÚ¹⁹

Mezi prvních deset nejoblíbenějších dívčích jmen se podle výsledků ČSÚ z ledna 2010 řadí jména Tereza, Anna, Eliška, o čtvrté a páté místo se dělí Karolína a Natálie, na šestém místě je pak Adéla, dále následují Kristýna, Barbora, Lucie a Kateřina.

V našem výzkumu se umístila na prvním místě Kateřina, Natálie a Veronika, na druhém Michaela, na třetím pak Aneta, Anna, Martina a Karolína, na čtvrtém Adéla, Eliška, Petra a Tereza, na pátém Andrea, Barbora, Dana, Gabriela, Hana, Jana, Klára, Kristýna, Lada, Lucie a Marie. Další jména byla zastoupena pouze jednou. V roce 2010 se ve výzkumech ČSÚ objevují téměř stejná jména jen ve změněném pořadí.

V porovnání krajů, město Kryry se nachází na rozhraní čtyř krajů – Ústeckého, Karlovarského, Plzeňského a Středočeského²⁰. Většina respondentů pochází z vesnic ve Středočeském kraji, kde podle výsledků Dětská jména v krajích ČR²¹, zvítězila ženská jména – první Tereza, druhá a třetí Eliška a Karolína.

Naše výsledky korespondují s třetím místem Elišky a Karolíny. Jak už bylo řečeno, první Tereza skončila v oblíbenosti našich respondentů na čtvrtém místě.

Avšak celkový náš výzkum potvrzuje oblíbenost dívčích jmen umístěných v první desítku výzkumu ČSÚ.

7 Získaná jména chlapců pocházejících z obcí do 5000 obyvatel

Průzkumu ve spádově Základní škole v Kryrech se zúčastnilo 126 chlapců ve věku od šesti do patnácti let, mezi nimiž se vyskytlo 44 různých jmen.

Mužská antroponyma jsou abecedně seřazena do tabulky, kde je také uvedena četnost jejich výskytu. Po tabulce následují grafy, které vizuálně znázorňují získané informace.

Tabulka 3

Chlapci	Jméno	Počet
1	Adam	4
2	Aleš	5

¹⁹ Český statistický úřad: *Nejčastější dětská jména v lednu 2010 (online)*. 2010. (cit. 16. března 2011). Dostupné z <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/nejcastejsi_jmena_deti_v_lednu_2010>

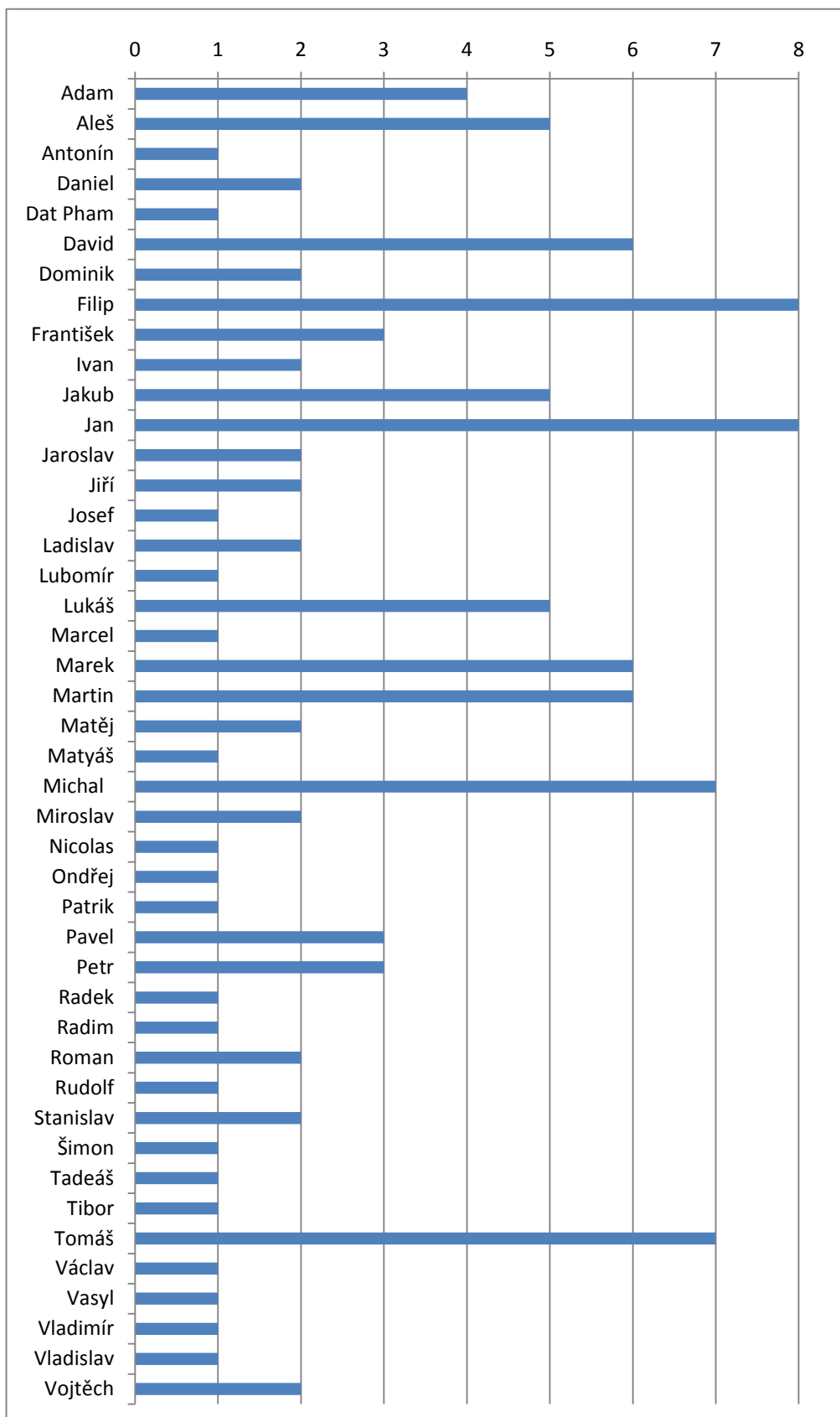
²⁰ Město Kryry: Dostupné z <<http://www.kryry.cz/>> (cit. 28. květen 2011).

²¹ Dostupné z <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/nejcastejsi_jmena_deti_v_lednu_2010> (cit. 28. května 2011) Příloha obrázek 3.

3	Antonín	1
4	Daniel	2
5	Dat Pham	1
6	David	6
7	Dominik	2
8	Filip	8
9	František	3
10	Ivan	2
11	Jakub	5
12	Jan	8
13	Jaroslav	2
14	Jiří	2
15	Josef	1
16	Ladislav	2
17	Lubomír	1
18	Lukáš	5
19	Marcel	1
20	Marek	6
21	Martin	6
22	Matěj	2
23	Matyáš	1
24	Michal	7
25	Miroslav	2
26	Nicolas	1
27	Ondřej	1
28	Patrik	1
29	Pavel	3
30	Petr	3
31	Radek	1
32	Radim	1
33	Roman	2
34	Rudolf	1
35	Stanislav	2
36	Šimon	1
37	Tadeáš	1
38	Tibor	1
39	Tomáš	7
40	Václav	1
41	Vasyl	1
42	Vladimír	1
43	Vladislav	1
44	Vojtěch	2

7.1 Získaná chlapecká antroponyma a jejich srovnání zastoupení

Tabulka 4

7.2 Porovnání výsledků průzkumu s výsledky ČSÚ

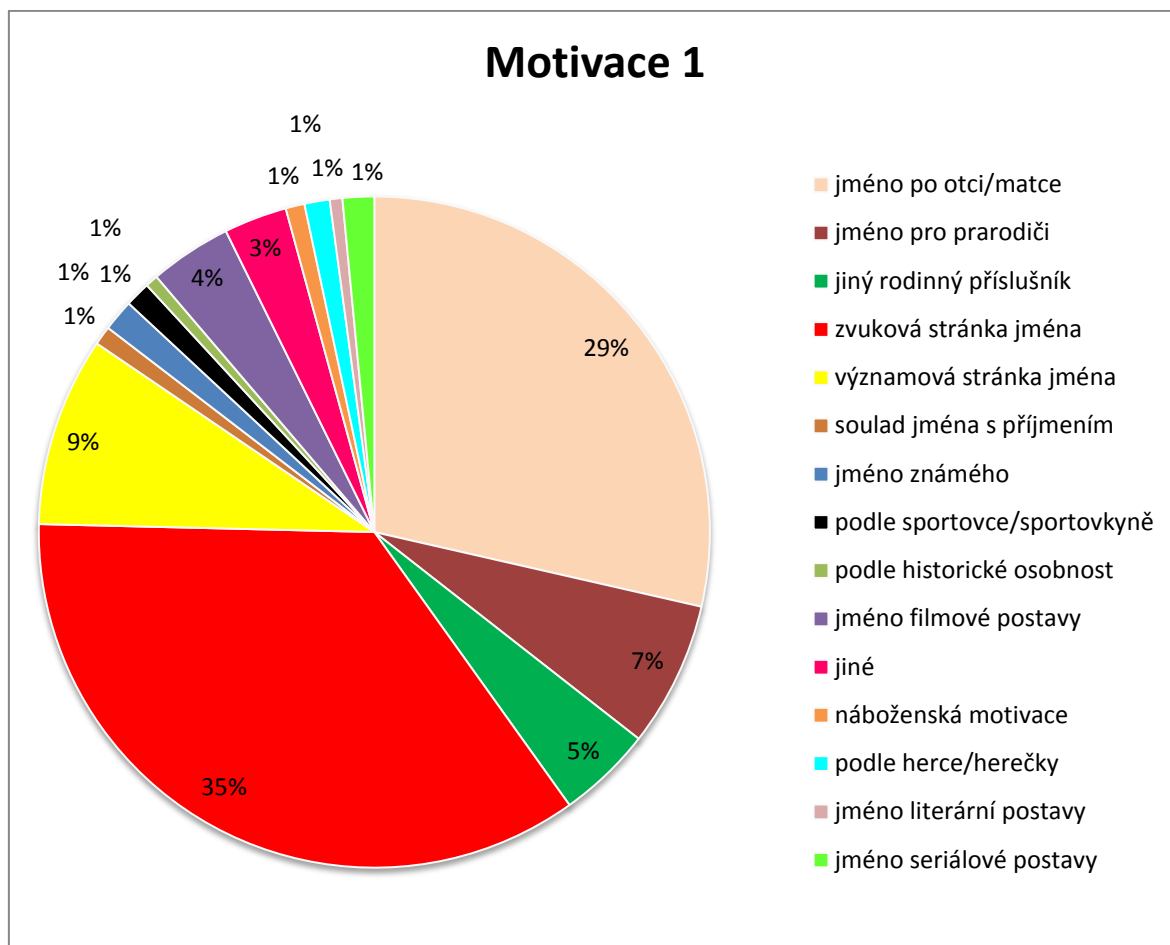
Z výzkumu Českého statistického úřadu z ledna 2010 se dozvídáme, že v první desítce nejoblíbenějších jmen je Jan, Jakub, Tomáš, Lukáš, Filip, Ondřej, Matěj, Vojtěch, David a na desátém místě Adam. Podle našeho výzkumu se na prvním místě umístil Jan a Filip, na druhém místě Michal a Tomáš, na třetí příčce je David společně s Martinem a Markem, následuje na čtvrtém místě Aleš, Jakub a Lukáš. A páté místo náleží Adamovi. Na šestém místě je František, Pavel a Petr. Sedmou příčku zaujali Daniel, Dominik, Ivan, Jaroslav, Jiří, Ladislav, Matěj, Miroslav, Roman, Stanislav a Vojtěch. Zbylá jména se vyskytují pouze jednou.

Stejně jako podle výsledků ČSÚ se Jan umístil na prvním místě, Filip si z pátého místa polepšil v našem průzkumu na první. Podle ČSÚ se třetí Tomáš vyzvedl na druhé místo, avšak Michal, který se o druhé místo s Tomášem dělí, se v první desítce žebříčku ČSÚ vůbec nevyskytuje. V našem průzkumu si dále polepšil i David (třetí místo), ale Martin a Marek, kteří jsou také na třetím místě, se v žebříčku jmen ČSÚ nevyskytují. Lukáš zůstal na čtvrté příčce, Jakub si z druhého místa v našem průzkumu mírně pohoršil na čtvrté a Aleš, také čtvrtý, se v žebříčku ČSÚ nevyskytuje vůbec.

V porovnání krajů, se ve Středočeském kraji na prvním místě objevil Jan, druhý byl Jakub a třetí Matěj. Naše výsledky potvrzují oblíbenost jména Jan, Zmíněný druhý Jakub skončil v našem průzkumu až čtvrtý. Nejvíce si pohoršil třetí Matěj, který se dle průzkumu umístil až na sedmém místě.

8 Motivace výběru jmen dětí pocházejících z obcí do 5000 obyvatel

Tabulka 5

Výše uvedený graf zobrazuje informace získané od respondentů, kteří žijí v obcích do 5000 obyvatel. Přímé ovlivnění výběru jména pro potomka na základě velikosti obce zjištěno nebylo. Do popředí se dostávají další motivace výběru jména pro potomka, které jsou níže zhodnoceny.

Dle druhé domněnky, že *jména vybraná rodiči, kteří žijí na vesnicích, by mohla být jména fiktivních postav televizní obrazovky*, bylo potvrzeno, že rodiče vybírali jména podle filmové postavy – 4 % (13 dotazovaných, fialové zobrazení), dále 1 % podle seriálové postavy (5 dotazovaných, výrazně zelené zobrazení), 1 % podle literární postavy (2 dotazování, světle růžové zobrazení). Zde můžeme zmínit také motivaci výběru jména podle herce/herečky, ke které se přihlásili celkem 4 dotazování (světle modré zobrazení), dále motivaci podle jmen sportovců, ke které se rovněž přihlásili 4 dotazování (černé

zobrazení), a také jméno historické postavy, které uvedli 2 respondenti (světle zelené zobrazení).

Třetí domněnka předpokládá, že *rodiče, kteří žijí ve městech, která bývají spíše anonymní, by mohli vybírat jména pro své potomky na základě generačních a osobních vztahů*. Z toho vyplývá, že rodiče dětí v této obci by takto motivováni být neměli. Graf tuto domněnku zcela vyvrací. 29 % rodičů pojmenovali své děti přímo po sobě (béžové zobrazení), 7 % dětí nosí jméno po prarodiči (hnědé zobrazení), 5 % po jiném rodinném příslušníkovi (zelené zobrazení). Jméno známého nosí 1 % dětí z této obce. Generačními a osobními vztahy se celkově nechalo motivovat 137 rodičů.

Nejvíce rodičů, celkem 35% (116 dotazovaných, červené zobrazení), zvolili jméno pro svého potomka na základě motivace zvukové stránky jména. 1 % dotazovaných (celkem 3) uvedli jako motivaci soulad jména s příjmením (oranžové zobrazení). 9 % respondentů (30 dotazovaných, žluté zobrazení) zvolilo jako motivaci významovou stránku jména. Tímto bylo potvrzeno opoziční postavení motivace zvukové stránky jména a souladu jména s příjmením oproti motivaci významové stránky. Zároveň tím byla potvrzena domněnka, kdy nepředpokládám, že by rodiče, pokud volí jména podle generačních a osobních vztahů, byli ovlivněni vlastním významem jména (celkem 41 % respondentů ovlivněné generačními vztahy oproti 9 % respondentů ovlivněné významem jména).

Je nutné zmínit, že rodiče z této obce našli i jiné motivace pojmenování (celkem ve 3 %, tedy 10 dotazovaných). V samotných dotaznících nebyla motivace blíže specifikována.

9 Získaná jména dívek pocházejících z obcí do 100 000 obyvatel

Tohoto dotazníkového šetření se zúčastnili ve většině rodiče z Hotelové školy Teplice a z Gymnázia Teplice. Průzkumu se zúčastnilo 70 rodičů dívek různého věku, odd roku narození 1996 do roku 1998.

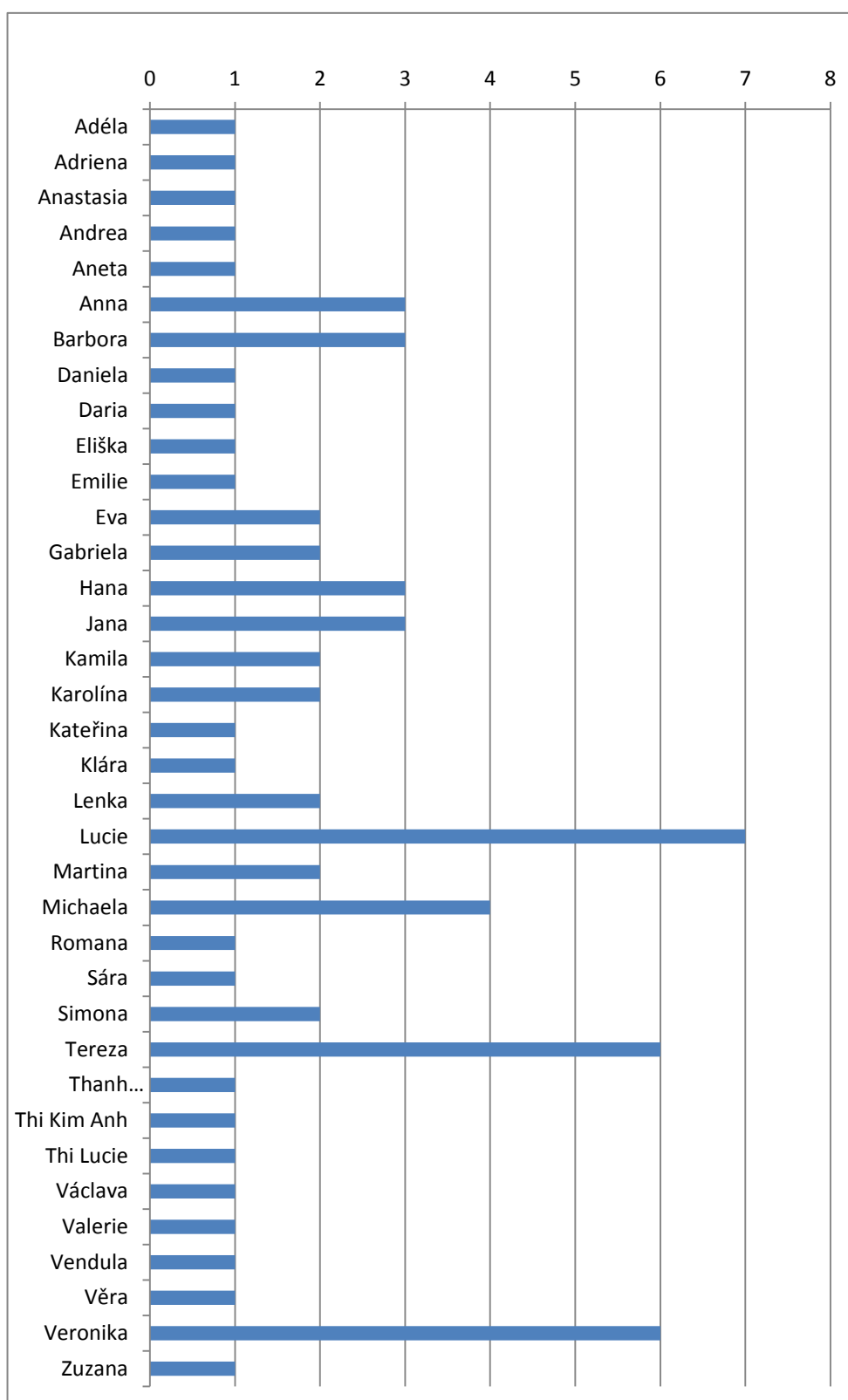
Ženská antroponyma jsou abecedně seřazena do tabulky, kde je taky uvedená četnost jejich výskytu. Po tabulce následují grafy, které vizuálně znázorňují získané informace.

Tabulka 6

Dívky	Jména	Počet
1	Adéla	1
2	Adriena	1
3	Anastasia	1
4	Andrea	1
5	Aneta	1
6	Anna	3
7	Barbora	3
8	Daniela	1
9	Daria	1
10	Eliška	1
11	Emilie	1
12	Eva	2
13	Gabriela	2
14	Hana	3
15	Jana	3
16	Kamila	2
17	Karolína	2
18	Kateřina	1
19	Klára	1
20	Lenka	2
21	Lucie	7
22	Martina	2
23	Michaela	4
24	Romana	1
25	Sára	1
26	Simona	2
27	Tereza	6
28	Thanh Huong	1
29	Thi Kim Anh	1
30	Thi Lucie	1
31	Václava	1
32	Valerie	1
33	Vendula	1
34	Věra	1
35	Veronika	6
36	Zuzana	1

9.1 Získaná dívčí antroponyma a jejich srovnání zastoupení

Tabulka 7

9.2 Porovnání výsledků průzkumu s výsledky ČSÚ

V našem průzkumu se umístila na prvním místě Lucie, která se v žebříčku ČSÚ z ledna roku 2010 umístila na místě devátém. O druhé místo se dělí Tereza a Veronika. Tereza se již po dvanáct let drží podle ČSÚ na místě prvním, kdežto v našem průzkumu skončila až druhá. Veronika se v nejoblíbenějších jménech vůbec neobjevuje. Třetím nejčastějším jménem byla Michaela, která se v první desítce žebříčku ČSÚ umístila naposledy v roce 2003. Na čtvrtém místě se umístila čtyři dívčí jména Anna, Barbora, Hana a Jana. První dvě se umístila i v žebříčku ČSÚ (2. a 8. místo), kdežto Jana a Hana patří sice mezi nejčtenější ženská jména, ale v žebříčku prvních deseti jmen se nevyskytují. Na pátém místě se v našem průzkumu umístila jména jako Eva, Gabriela, Kamila, Karolína, Lenka, Martina a Simona. Z těchto jmen se právě jedno – Karolína – vyskytuje v hodnocení deseti nejoblíbenějších jmen. Ostatní jsou jména běžně užívaná, avšak ne tak častá, v našem průzkumu se vyskytují pouze jednou.

Město Teplice leží v Ústeckém kraji, kde se v roce 2010 nejčastěji objevovala jména Anna a Tereza – společně se dělí o první a druhé místo, následovala jména Adéla a Eliška, společně na třetím a čtvrtém místě. V našem průzkumu se Tereza umístila jednoznačně na druhém místě. Anna skončila až čtvrtá. Adéla byla společně s Eliškou a ostatními jmény vyskytující se mi pouze jednou na šestém místě.

Náš průzkum téměř vůbec neodpovídá výsledkům Dětských jmen v krajích ČR.

10 Získaná jména chlapců pocházejících z obcí do 100 000 obyvatel

Průzkumu se zúčastnilo 72 rodičů chlapců ve stejném věku jako dívky, mezi nimiž se vyskytlo celkem 42 různých chlapeckých jmen. Mužská antroponyma jsou abecedně seřazena do tabulky, kde je taky uvedena četnost jejich výskytu. Po tabulce následují grafy, které vizuálně znázorňují získané informace.

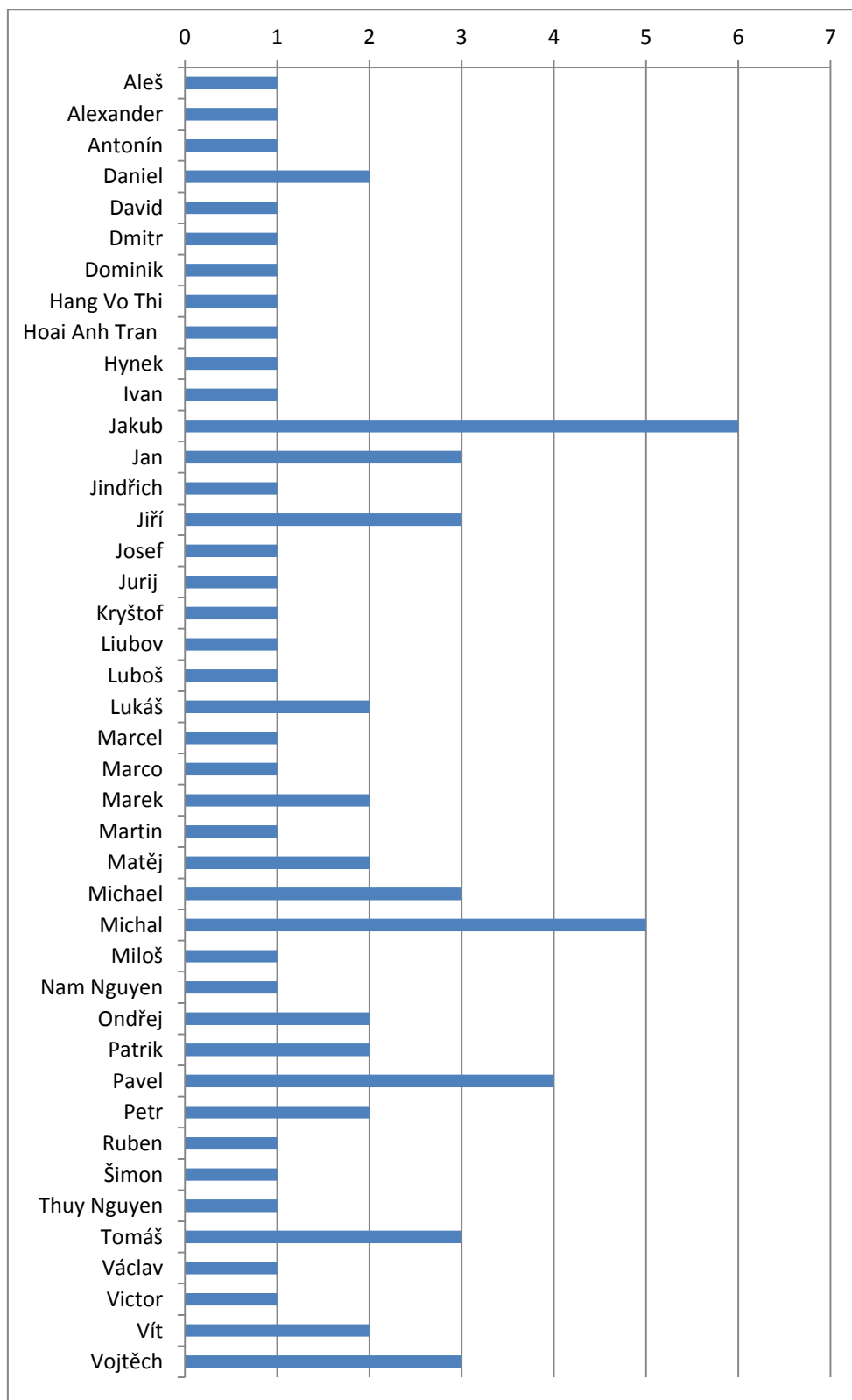
Tabulka 8

Chlapci	Jména	Počet
1	Aleš	1
2	Alexander	1
3	Antonín	1

4	Daniel	2
5	David	1
6	Dmitr	1
7	Dominik	1
8	Hang VoThi	1
9	Hoai Anh Tran	1
10	Hynek	1
11	Ivan	1
12	Jakub	6
13	Jan	3
14	Jindřich	1
15	Jiří	3
16	Josef	1
17	Jurij	1
18	Kryštof	1
19	Liubov	1
20	Luboš	1
21	Lukáš	2
22	Marcel	1
23	Marco	1
24	Marek	2
25	Martin	1
26	Matěj	2
27	Michael	3
28	Michal	5
29	Miloš	1
30	NamNguyen	1
31	Ondřej	2
32	Patrik	2
33	Pavel	4
34	Petr	2
35	Ruben	1
36	Šimon	1
37	ThuyNguyen	1
38	Tomáš	3
39	Václav	1
40	Victor	1
41	Vít	2
42	Vojtěch	3

10.1 Získaná chlapecká antroponyma a jejich srovnání zastoupení

Tabulka 9

10.2 Porovnání výsledků průzkumu s výsledky ČSÚ

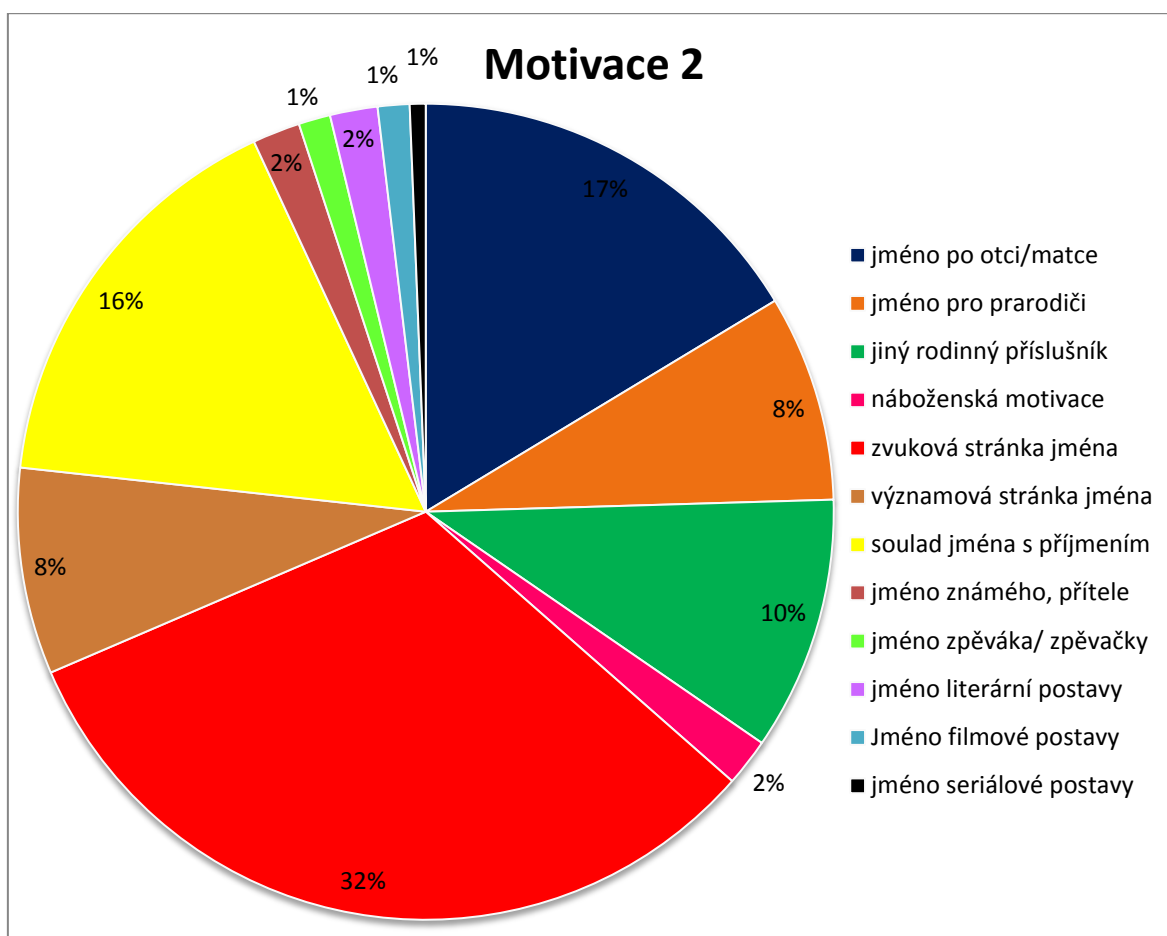
Jak už bylo řečeno, v první desítku neoblíbenějších jmen z ledna roku 2010 je Jan, Jakub, Tomáš, Lukáš, Filip, Ondřej, Matěj, Vojtěch, David a na desátém místě Adam. V našem průzkumu se na prvním místě umístil Jakub, který se na prvním místě umístil i v žebříčku ČSÚ z roku 2009. Na druhém místě se objevil Michal. Michal je obdobou jména Michael. Pokud bychom posoudili toto jméno jako jedno, předčilo by v našem výzkumu jméno Michal, Michael nejoblíbenější jméno roku 2009 Jakub. Na třetím místě se zde umístil Pavel, který nepatří mezi nejoblíbenější jména a rodiče z našeho průzkumu ho spíše volí na základě rodinných tradic. Jan, Jiří, Michael, Tomáš a Vojtěch se společně umístili na čtvrtém místě našeho žebříčku. Jan i Vojtěch dnes patří mezi nejoblíbenější jména vůbec (1. a 8. místo). Na pátém místě se objevila jména jako Daniel, Lukáš, Marek, Matěj, Ondřej, Patrik, Petr a Vít. Ostatní jména se vyskytla pouze jednou.

V každém případě se pořád objevují jména velmi oblíbená, umístěna právě v žebříčku deseti nejoblíbenějších jmen podle ČSÚ, tak i jména dnes méně oblíbená, která se dávala potomkům třeba před deseti lety. Výskyt těchto jmen ovlivňují pořád rodinné tradice.

Na základě krajských výsledků můžeme porovnat oblíbenost jmen získaných v našem průzkumu. Podle výsledků ČSÚ se na prvním místě v Ústeckém kraji umístil Jan, na druhém Tomáš a na třetím Jakub. Z našeho průzkumu vyplývá, že Jan si pohoršil na čtvrté místo, Tomáš se snížil o dvě příčky, tedy také na čtvrté místo. Jen třetí Jakub si v našem výzkumu polepšil na již zmíněné první místo.

11 Motivace výběru jmen dětí pocházejících z obcí do 100 000 obyvatel

Tabulka 10

Výše uvedený graf je barevným zobrazením četnosti odpovědí respondentů v obci do 100 000 obyvatel.

Stejně jako ve výsledcích prvních motivací výběru jména pro potomky, ani tady nebylo zjištěno přímé ovlivnění velikosti obce. Mírně se liší četnosti ostatních motivací.

Předpokládala jsem, že v této obci bude menší četnost motivací výběru jména pro dítě podle fiktivní postavy televizní obrazovky. Počet respondentů rapidně klesl. Jméno filmové postavy nosí 3 děti (světle modré zobrazení), jméno seriálové postavy pouze 1 dítě (černé zobrazení). Mezi fiktivní postavy můžeme zařadit i postavy literárního světa, jejichž jména nosí 3 děti (fialové zobrazení).

Dále se také objevilo pojmenování po zpěvákovi/zpěvačce, kde se nechali motivovat 2 rodičovské páry (výrazně zelené zobrazení).

Domnívala jsem se, že motivace pojmenování podle generačních vztahů bude úměrně stoupat společně s počtem obyvatel. Oproti minulému grafu jsme zaznamenali pokles této motivace. Jméno po rodičích nese 17 % dětí (celkem 26 dotazovaných, tmavě modré zobrazení), jméno po prarodičích 8 % dětí (celkem 13 dotazovaných, oranžové zobrazení) a jméno po jiném rodinném příslušníkovi 10 % dětí (celkem 16 dotazovaných, zelené zobrazení). Podle jména známého pojmenovali své potomky 2 % rodičů (3 dotazování, hnědé zobrazení).

Jako v minulém případě, tak i zde se zvukovou stránkou jména nechal motivovat největší počet rodičů – 32 % (celkem 51 respondentů, červené zobrazení). Nárůst zaznamenal soulad jména s příjmením na 16 % (celkem 26 dotazovaných, žluté zobrazení). Významovou stránkou jména se nechalo motivovat 8 % rodičů (celkem 13 respondentů, okrové zobrazení). Také tím bylo potvrzeno opoziční postavení zvukové stránky jména a souladu jména s příjmením oproti významové stránce jména. Také byla potvrzena domněnka, že rodiče nepřikládají váhu vlastnímu významu jména, pokud volí jména na základě generačních vztahů (celkem 35 % rodičů motivovaných generačními zvyky oproti 8 % dotazovaných motivovaných významem jména).

12 Získaná jména dívek pocházejících z obcí nad 100 000 obyvatel

Respondenty pro dotazování ve městě nad 100 000 obyvatel se stali rodiče, jejichž děti navštěvují Mateřskou školu Chabařovická na Praze 8. Do průzkumu se zapojilo celkem 40 dívek, které jsou nositelkami celkem 26 různých jmen. Věkové rozmezí se pohybuje od 3 do 6 let.

Ženská antroponyma jsou abecedně seřazena do tabulky, kde je taky uvedena četnost jejich výskytu. Po tabulce následují grafy, které vizuálně znázorní získané informace.

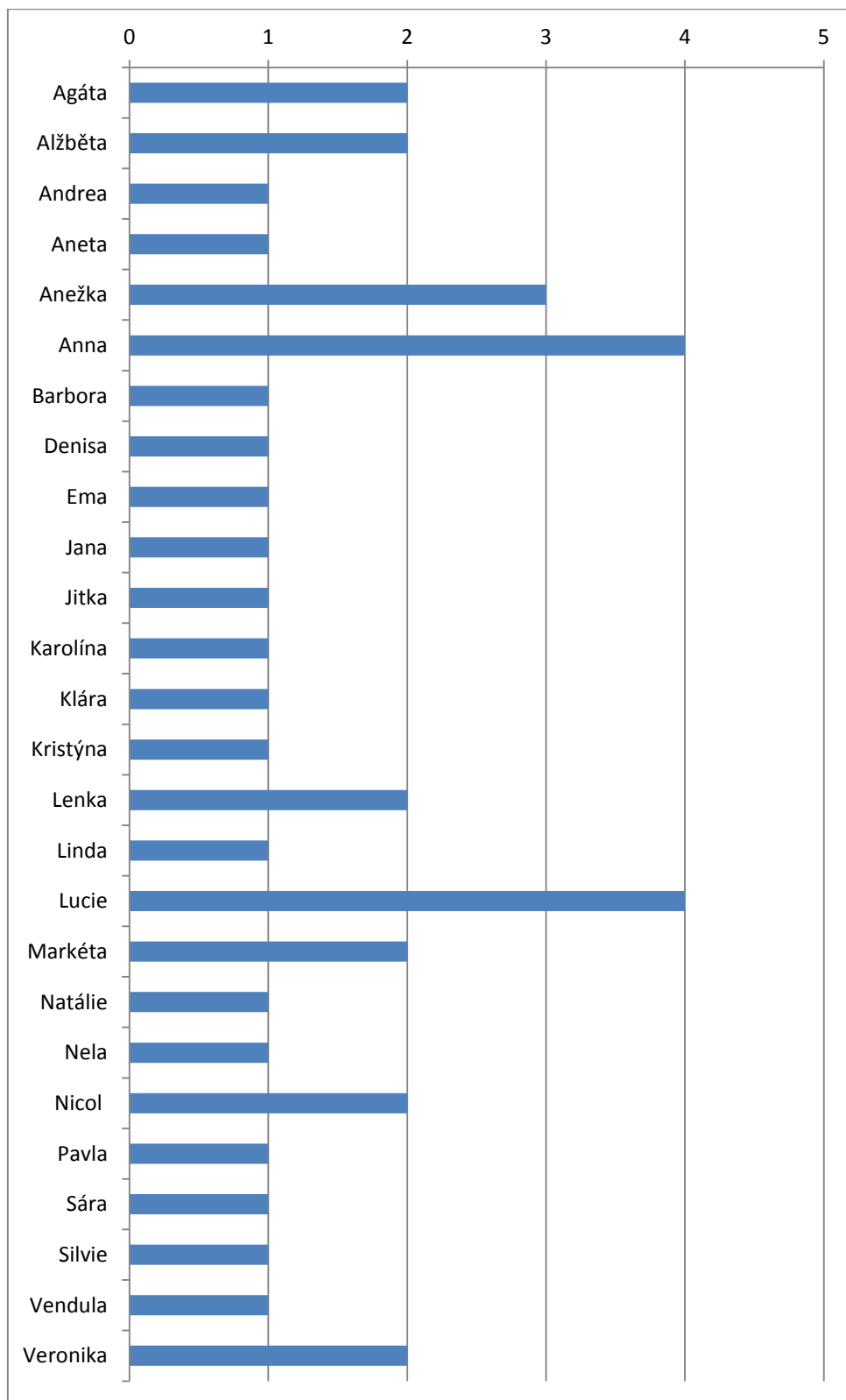
Tabulka 11

Dívky	Jméno	Počet
1	Agáta	2
2	Alžběta	2
3	Andrea	1
4	Aneta	1
5	Anežka	3

6	Anna	4
7	Barbora	1
8	Denisa	1
9	Ema	1
10	Jana	1
11	Jitka	1
12	Karolína	1
13	Klára	1
14	Kristýna	1
15	Lenka	2
16	Linda	1
17	Lucie	4
18	Markéta	2
19	Natálie	1
20	Nela	1
21	Nicol	2
22	Pavla	1
23	Sára	1
24	Silvie	1
25	Vendula	1
26	Veronika	2

12.1 Získaná dívčí antroponyma a jejich srovnání zastoupení

Tabulka 12

12.2 Porovnání výsledků průzkumu s výsledky ČSÚ

V porovnávání těchto výsledků dochází k velkým rozdílům v našem žebříčku oproti žebříčku ČSÚ. O naše první a druhé místo se dělí Anna společně s Lucií. Anna si tímto polepšila o jednu příčku, Lucie o sedm. Na třetím místě se překvapivě objevila Anežka, která se v žebříčku deseti nejoblíbenějších jmen vůbec neobjevuje. I na čtvrtém až devátém místě máme jména zcela jiná. O příčky se dělí Agáta, Alžběta, Lenka, Markéta, Nicol a Veronika. Všechna ostatní jména se vyskytují pouze jednou.

Zajímavé je, že oblíbená Tereza se nevyskytuje ani jednou, stejně jako Eliška, Adéla a Kateřina, které se v žebříčku ČSÚ umístily do desátého místa.

V krajském srovnání se potvrdila oblíbenost Anny, která se v našem žebříčku dostala na první místo. Jak už bylo řečeno, druhá Tereza se v naší tabulce vůbec nevyskytuje a třetí Karolína se objevila pouze jednou.

Oproti ostatním obcím jsme zaznamenali pokles v četnosti klasicky oblíbených jmen. Poprvé se objevila například Agáta nebo Silvie.

13 Získána jména chlapců pocházejících z obcí nad 100 000 obyvatel

I v tomto případě byli respondenty rodiče dětí v MŠ Chabařovická v Praze 8. Do průzkumu se zapojilo 48 rodičů chlapců, kteří jsou nositeli celkem 27 různých jmen.

Mužská antroponyma jsou abecedně seřazena do tabulky, kde je taky uvedena četnost jejich výskytu. Po tabulce následují grafy, které vizuálně znázorňují získané informace.

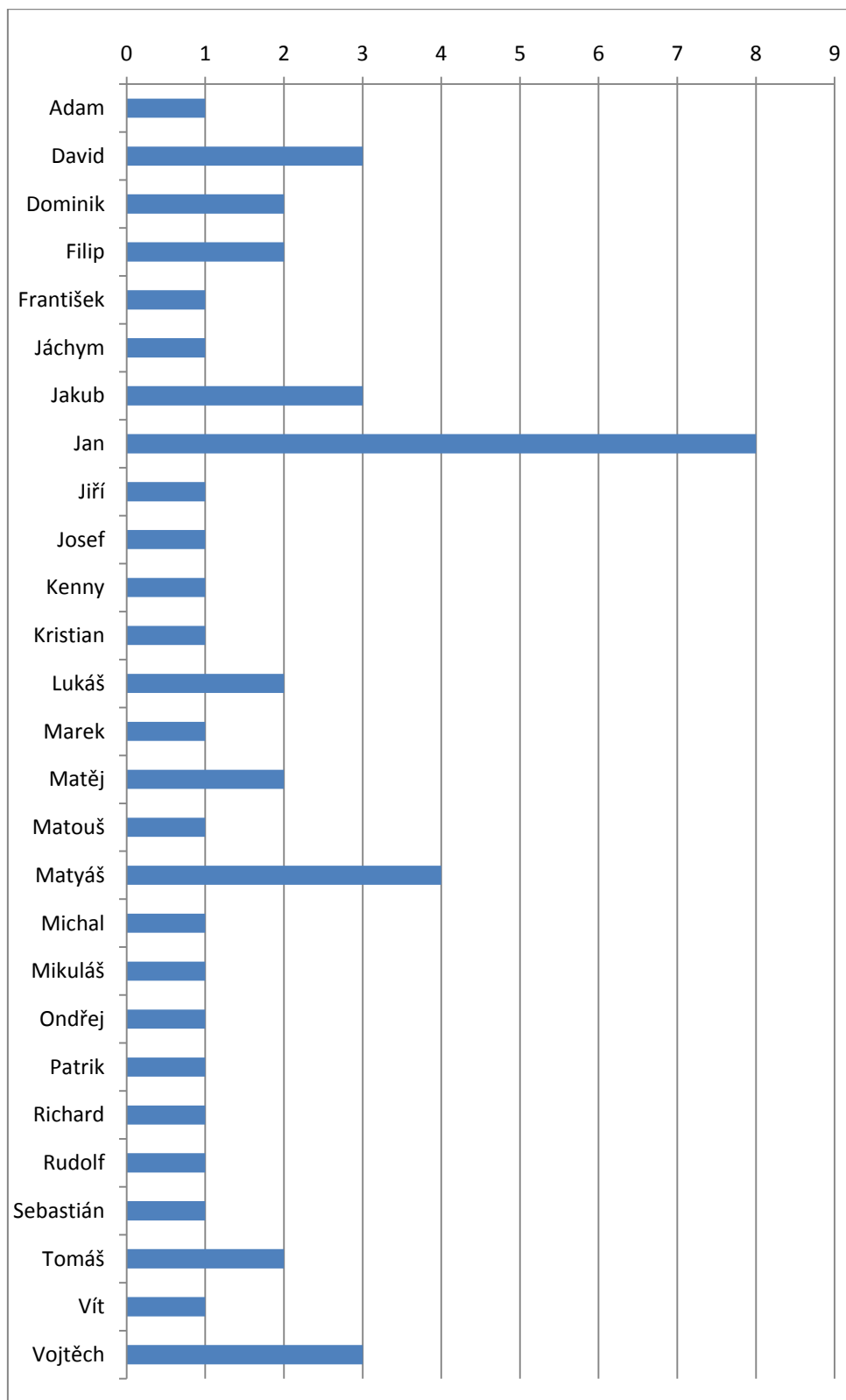
Tabulka 13

Chlapci	Jméno	Počet
1	Adam	1
2	David	3
3	Dominik	2
4	Filip	2
5	František	1
6	Jáchym	1
7	Jakub	3
8	Jan	8
9	Jiří	1
10	Josef	1
11	Kenny	1

12	Kristian	1
13	Lukáš	2
14	Marek	1
15	Matěj	2
16	Matouš	1
17	Matyáš	4
18	Michal	1
19	Mikuláš	1
20	Ondřej	1
21	Patrik	1
22	Richard	1
23	Rudolf	1
24	Sebastián	1
25	Tomáš	2
26	Vít	1
27	Vojtěch	3

13.1 Získaná chlapecká antroponyma a jejich srovnání zastoupení

Tabulka 14

13.2 Porovnání výsledků průzkumu s výsledky ČSÚ

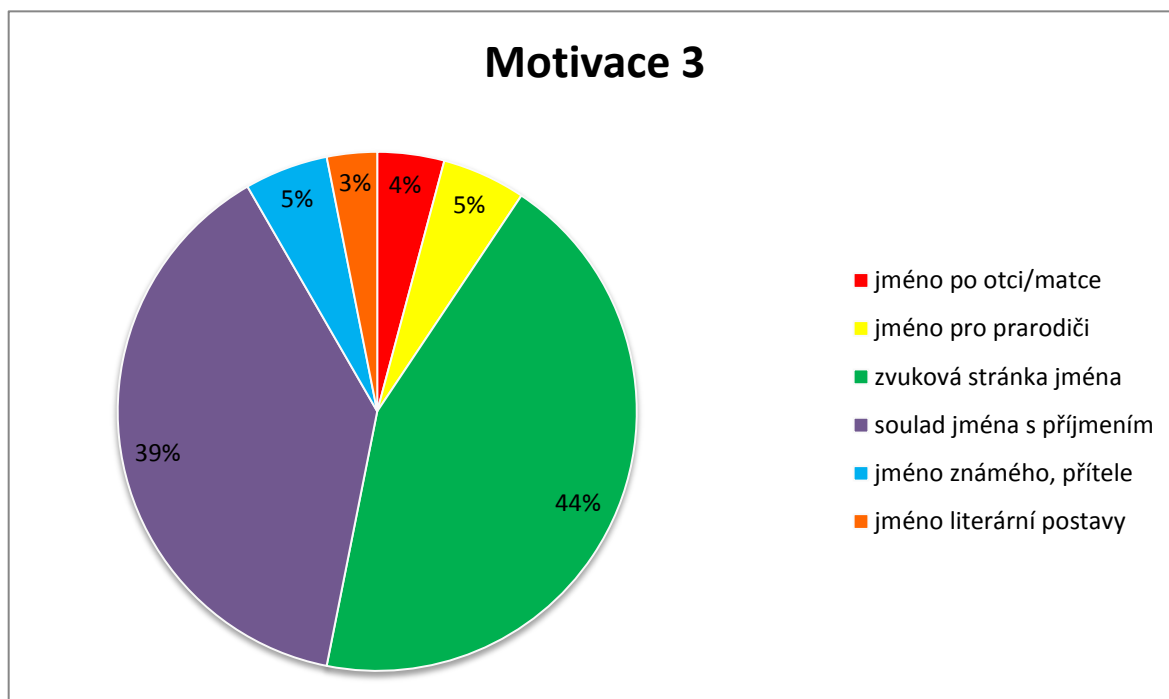
V tomto žebříčku nenacházíme velké rozdíly v postavení jmen. Na první příčce se umístil Jan, stejně jako v žebříčku ČSÚ. Na druhém místě se v našem žebříčku umístil Matyáš. Toto jméno nepatří mezi deset nejoblíbenější podle výsledků ČSÚ, ale je obdobou jména Matěj, který se podle ČSÚ umístil na sedmém místě. Třetí až páté místo zaujímají David, Jakub a Vojtěch. Jména David a Vojtěch zaznamenala postup oproti žebříčku ČSÚ. Jakub si pohoršil pouze o jednu příčku. Šestá až desátá příčka náleží Dominikovi, Filipovi, Lukášovi, Matějovi a Tomášovi. Dominik a Lukáš se v žebříčku ČSÚ neumístili. Filip, Matěj a Tomáš patří stále mezi oblíbená jména.

Krajské výsledky umístily Jana na první místo, stejně jako v našem žebříčku. Druhý Jakub se v našem žebříčku umístil na třetím až pátém místě a třetí Filip sdílel šesté až desáté místo.

V naší tabulce se vyskytují jména moderního rázu a jména znovu používaná jako Jáchym, Mikuláš.

14 Motivace výběru jmen dětí pocházejících z obcí nad 100 000 obyvatel

Tabulka 15

Výše zobrazený graf zaznamenává odpovědi respondentů z obce nad 100 000 obyvatel. Oproti ostatním grafům zachycuje pouze šest motivací, ostatní motivace nebyly rodiči vůbec zvoleny. Samostatná velikost obce neovlivnila výběr jména, zaznamenali jsme ale pokles motivací výběru jména podle fiktivních postav, také podle známých osobností.

Bylo potvrzeno, že rodiče ve velkých obcích nad 100 000 obyvatel nevybírají jména podle fiktivních postav. Pouze 3 % rodičů (celkem 3 respondenti, oranžové zobrazení) se nechali motivovat jménem literární postavy.

Pokles zaznamenala i motivace pojmenování na základě generačních vztahů. Pouze 4 % dětí (celkem 4 děti, červené zobrazení) nosí jméno po svém rodiči, 5 % (celkem 5 respondentů, žluté zobrazení) dostalo jméno po svém prarodiči. Jméno známého inspirovalo rodiče také v 5 % (celkem 5 dotazovaných, modré zobrazení). Na základě toho došlo k vyvrácení domněnky, že ve velkých městech volí rodiče jména na základě generačních vztahů, aby zachovali rodinné tradice či zanechali odkaz.

Zde můžeme určit, že rodiče nejsou ovlivněni významovou stránkou jména, jelikož tuto možnost vůbec nevybrali.

V předchozích grafech jsme se setkali s nejčastější motivací, a to se zvukovou stránkou jména. I v tomto případě se k této motivaci přihlásilo nejvíce rodičů, a to 44 % respondentů (42 dotazovaných, zelené zobrazení). Společně se zvukovou stránkou převládala také motivace souladu jména s příjmením – 39 % všech dotazovaných z této oblasti (celkem 37 respondentů, fialové zobrazení). Tím bylo potvrzeno postavení zvukomalebnosti oproti motivaci na základě generačních vztahů. Tedy pokud rodiče nepřikládali váhu vlastnímu významu jmen a nevolili jména podle generačních vztahů, velký význam přikládali zvukomalebnosti jména.

15 Závěr

Cílem průzkumu a bakalářské práce bylo na základě dotazníkového oslovení respondentů získat přehled rodných jmen a motivaci výběru rodného jména v okruhu rodičů, kteří bydlí v různých oblastech a v jinak velkých obcích.

V úvodní části práce jsou shrnuty základní informace o historickém kontextu rodných jmen a motivacích a o terminologii používané v následném textu. Zabývali jsme se jménem z lingvistického pohledu, tedy onomastikou a jejími odvětví, a dále také antroponymem.

Další část byla věnována zákonům, které provádějí volbu jména potomků, dále pak pravidlům zápisu do matriky, možným výjimkám a také možnostem změny svého jména.

Následně jsme se věnovali získaným přehledům rodných jmen a vlastní motivací výběru. Na základě místa bydliště jsme rozdělili tři skupiny, které jsme dále rozdělili na další dvě podřadné skupiny podle ženských a mužských antroponym, které jsme následně porovnávali. Četnost vyskytujících jmen jsme zavedli do grafů, díky kterým jsme pak měli snadnější přístup k porovnávání našich výsledků s výsledky Českého statistického úřadu. Následný graf motivace výběru jmen potomků jsme již tvořili z primárně rozdělených skupin jen na základě bydliště.

Původním cílem bylo potvrdit domněnku, že *výběr jména pro potomka by mohl být ovlivněn velikostí obce, ve které budoucí rodič žije*. Z našich výsledků vyplývá, že samostatná velikost obce neovlivňuje rodiče při výběru, jelikož v našem průzkumu rodiče volili jména přibližně stejná jak na vesnicích, tak v malém a velkém městě. Objevovala se jména oblíbená, často používaná, stejně tak byla zastoupena i jména řídká. Nemůžeme tedy říct, že rodiče z Teplic volí jiná jména, než rodiče z Prahy nebo že rodiče z vesnice u Kyr volí jiná jména než rodiče z Teplic.

Rozdíly z pohledu velikosti obce se projevovaly v ostatních motivacích, které ovlivnily rodiče. Našli jsme změny v četnosti odpovědí v různých motivacích. Domněnka, že *jména vybíraná rodiči žijících na vesnicích by mohla být jména fiktivních postav televizní obrazovky*, se potvrdila. I přesto, že fiktivní postavy televizní obrazovky nedominovaly motivacím výběru jmen pro děti na vesnicích, rodiče tuto možnost zvolili celkem osmnáctkrát, kdežto ve větším městě pouze třikrát, ve velkoměstě ani jednou. Pokud mezi fiktivní postavy zařadíme i postavy literární, jejich jména byla na vesnicích

zvolena celkem dvacetkrát, ve větších městech šestkrát a ve velkoměstě třikrát. Na základě těchto výsledků můžeme prohlásit platnost této domněnky.

V dalším případě jsme se věnovali předpokladu, kdy *rodiče žijících ve větších městech, která bývají spíše anonymní, by mohla vybírat jména pro své potomky na základě generačních a osobních vztahů*. Domnívali jsme se, že počet jmen volených na základě generačních a osobních vztahů úměrně vzrůstá počtu obyvatel v obcích. Výsledky našeho průzkumu zcela vyvrátily daný předpoklad. Téměř polovina rodičů na vesnicích volila svá jména na základě výše zmiňovaného předpokladu, kdežto rodiče z většího města pouze v jedné třetina a rodiče z velkoměsta sotva v jedné desetině. Můžeme tedy prohlásit, že motivace na základě generační a osobních vztahů klesá v závislosti na velikosti obce.

Do opozice jsme postavili *vlastní význam, zvukomalebnost a soulad rodného jména s příjmením*. Výsledky našeho průzkumu opět vyvrátily danou domněnku. Význam, zvukomalebnost a soulad je ovšem v protikladu generačních zvyků. 83 % rodičů z velkoměst jsou motivováni tímto předpokladem, kdežto v malých městech a vesnicích je to necelá polovina rodičů.

Zřetelně cizí jména byla evidentně jména vietnamského původu. Pouze v jednom případě byla dívka pojmenována Thi Lucie. Cizinci tedy zachovávají své tradice a nejsou ovlivněni obcí, ve které žijí.

V závěru práce se věnujeme celkové motivaci výběru jmen, dokazuje, co již bylo řečeno v předchozích částích. Graf je uvedený jen pro zajímavost a pro celkové zhodnocení požadovaného cíle.

I přesto, že práce byla věnována jen mále části onomastiky, a to antroponomastice a jejím dílčím tématům, domnívám se, že dotazníkový výzkum splnil určité vytyčené cíle této bakalářské práce. Přínos této práce spatřuji v socioonomastické rovině, kde výzkum rozšiřuje pohled zkoumaných rovin onomastiky v současné češtině.

16 Použitá literatura

KNAPPOVÁ, Miloslava *Jak se bude vaše dítě jmenovat?*. Brno: Academica, 2010. 5.vyd., 2010.

GREPL, Miloslav *Příruční mluvnice češtiny*. Praha: NLN, s.r.o, 2003.

KARLÍK a kol. *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN, s.r.o. 2002.

Zákon 301/2000 Sb. ze dne 2. srpna 2000 o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů

Internetové zdroje:

Město Kryry: Dostupné z <<http://www.kryry.cz/>>

Český statistický úřad: *Nejčastější dětská jména v lednu 2010 (online)*. 2010.

Dostupné z <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/nejcastejsi_jmena_deti_v_lednu_2010>

17 Anotace - Resumé

Markéta Stammová, Katedra českého jazyka, Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy: *Motivace výběru jména pro dítě v závislosti na velikosti obce*. Vedoucí práce: doc. PhDr., Dr. Eva Hájková CSc.. Strany: 49. Počet použité literatury: 6.

Klíčová slova: onomastika, antroponyma, lexikologie, motivace

Charakteristika:

Bakalářská práce se zabývá vlivem místa bydliště z pohledu počtu obyvatel na rodiče vybírající jméno pro své potomky. V úvodu se věnuje základním poznatkům onomastiky, popisuje zákon o matrikách a postupy práce při zápisu jmen do matriční knihy. Dále seznamuje s postupem při změně jména. Hlavním tématem je ale porovnání motivace výběru jmen pro děti ve třech různých oblastech – na vesnici (vesnice kolem města Kryry), ve městě do 100 tisíc obyvatel (Teplice) a ve městě nad 100 tisíc obyvatel (Praha).

Resumé

Markéta Stammová, Departement of Czech language, Faculty of Education, Charles University: *Motivation of the Choice of Name for Children According to the Area of a Village*. Certified teacher: doc. PhDr, Dr. Eva Hájková CSc.

Pages: 49. Used literature: 6.

Keywords: onomastics, anthroponyms, lexicology, motivation

Characteristic of Bachelor's thesis

Bachelor's thesis is concerned to the influence of the size of living place where the parents live or used to live when the name for their children was chosen. This thesis devotes to the knowledge of onomastics, describes the law of register, the procedure with entry to register and the changes of names. The main subject is to compare the motivation of the children name selection from three different areas – from village, from the town to 100 000 inhabitants and over 100 000 inhabitants.